Należytość pocztowa uiszczona gotówką

Cena egz. 25 gr

GŁOS NARODU

NR. 164. — ROK XXXIX.

NIEDZIELA

19 CZERWCA 1932.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA KRAKÓW, ULICA SW. KRZYŻA L. 11.
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKÓW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
Miesięcznie	6·20 zł.	5·70 zł.	6·20 zł.	9·50 zł.	5·70 zł.	

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

Gimnazjum żeńskie im. król Jadwigi
w Krakowie, Rynek Główny 34.

z pełnemi prawami gimnazjów państwowych przyjmuje w miarę miejsca dalsze wpisy do kl. I — VII. Obowiązkowy język niemiecki i francuski zaś od klasy IV. język łaciński. Nadobowiązkowy język angielski od klasy V., stenografja w klasie VI.

W 10 lat po odzyskaniu Śląska.

Nie znajdziemy w całym długim roku 1922-gim drugiego tak pięknego i wielkiego dnia, jak 20 czerwca. Wkroczenie wojsk polskich do Katowic było nietylko zakończeniem ciężkiej i krwawej walki o granice, lecz także urzeczywistnieniem naszych najśmielszych marzeń. Nie wszyscy Polacy przed wojną wierzyli, że na tę prastarą ziemicę piastowską wkroczy wojsko polskie. A jednak wkroczyło. pozostało i pozostanie.

Wkroczyło, bo w dniu 20 marca 1921 r. wschodnia część dawnej regencji opolskiej opowiedziała się za Polską, bo lud śląski trzema krwawemi powstaniami — w sierpniu 1919 r., w sierpniu 1920 r. i 3 maja 1921 r. — manifestował swą niezłomną wolę złączenia się z Polską. Ten trzykrotny przelew krwi sprawił, że 20 października 1921 r. Rada Ambasadorów zatwierdziła proponowaną przez Radę Ligi Narodów linję graniczną i podzieliła Śląsk na dwie części.

Gdy wojsko polskie po rozkuciu symbolicznego łańcucha granicznego maszerowało wśród szpalerów rozentuzjazmowanej ludności do Katowic, po drugiej stronie nowej granicy zapowiadano, że panowanie polskie nie potrwa długo. A jednak minęło już 10 lat, Niemcy nie zdołali ani na jednym punkcie naruszyć naszej granicy a dziś prawa nasze do Śląska są jeszcze silniejsze niż dawniej. Z każdym rokiem zwiększa się — wykazał to ostatni spis ludności — ogromna przewaga żywiołu polskiego, zrasta się ta ziemia z Polską coraz ściślej pod względem kulturalnym i gospodarczym, a choć niejedno mamy sobie do zarzucenia, przecież możemy naszym wrogom odpowiedzieć, że zapowiadana „katastrofa“ Śląska pod rządami polskiemi wcale nie nastąpiła.

To też ten Śląsk pozostanie polskim wbrew wszelkim zaborczym pogróżkom niemieckim, które słychać z drugiej strony granicy. Polska w „pokojowy“ sposób wydrzeć sobie Śląska nie pozwoli, a na wypadek napaści bronić go będzie do ostatka. Dużo krwi przelał lud śląski w walce o wolność, zwłaszcza w trzeciem powstaniu, gdy pod wodzą Korfantego protestował przeciw niesprawiedliwym próbom wytyczenia granicy, ale nie pożałowałby jej dzisiaj i nie skąpiłby jej cały naród polski, gdyby granice nasze zostały pogwałcone.

Polska nie chce jednak wojny. Gdy na rynku katowickim najzasłużeńszy bojownik o wolność Śląska Wojciech Korfanty, witał gen. Szeptyckiego, na te właśnie pokojowe chęci narodu polskiego kładł nacisk i wyrażał nadzieję, że w wiernej swym tradycjom wolnościowym Polsce dla wszystkich obywateli bez różnicy języka będzie miejsce pokojowej i twórczej pracy dla dobra ludzkości.

Ale mówił także:

„Bierzesz, Polsko, w tej chwili w władanie niezmierne bogactwa ziemi naszej, ale weź także skarby moralne, które lud śląski zrodził podczas walk o swoje wyzwolenie“.

Te skarby moralne nie zostały należycie ocenione. Śląsk — podobnie jak Wielkopolska i Pomorze — nie odgrywa w dzisiejszem życiu polskiem tej roli, jaką odgrywać powinien. Rozpanoszyły się inne hasła i pojęcia, obce Śląskowi i obce ogromnej większości narodu, pragnącej poszanowania prawa i etyki w życiu publicznem. Śląsk przoduje w walce o zwycięstwo tych zasad. Stoi dziś znowu zjednoczony i znowu przy Korfantym, przy tym działaczu, do którego przed 10 laty gen. Szeptycki mówił:

„Tę radosną chwilę dziejową zawdzięczać należy i Tobie, Panie Pośle, który przez wiele lat pod zaborem pruskim utrzymywałeś niezmordowaną pracą swoją polskość prastarej ziemicy piastowskiej. Pan, Panie Pośle, byłeś wodzem powstań górnośląskich łącznie z inteligencją i ludem górnośląskim wykuwając dla ziemi tej zwycięstwo“.

Ogromnie dużo się zmieniło od chwili, kiedy te wcale nie przesadzone słowa uznania wypowiedział reprezentant obejmującej Śląsk Rzeczypospolitej. Ogromnie dużo zapomniano, bardzo wiele bolesnych chwil przeżyła cała Polska a z nią Śląsk, bardzo napracowali się fałszerze historji a fabrykanci legend. Ale w dniach takich, jak dzisiejsza rocznica, prawda zakryć się nie da. Widać też doskonale, że hasła i idee, które przed 10 laty wymieniał Korfanty i w imię których Polska zdobyła Śląsk, zwyciężyć muszą. Śląsk toczy zjednoczony walkę o zwycięstwo tych haseł, o Polskę chrześcijańską, praworządną, sprawiedliwą, a z tego Śląska czerpie otuchę cała Polska.

S. S.

Dr. med.
KONSTANTY GLAZÓR
ordynuje
jak w latach ubiegłych
W MARIENBADZIE
HOTEL IMPERIAL
Telef. Nr. 2074. Telef. Nr. 2074.

Polecamy! po najtańszych cenach fabrycznych w wielkim wyborze

Linoleum, Ceraty, Dywany wełniane i pluszowe Chodniki, Kapy na łóżka Koce i Pledy, Narzuty, Firanki, Portjery, Chodniki kokosowe, Płaszcze gumowe i impregnowane

PRZEMYSŁ-LINOLEUM
Kraków, Rynek 10.
Warszawa, Marszałkowska 143. — Bielsko, Wzgórze 20.
50 własnych składów.

Herriot zadowolony z deklaracji 5 państw.

Paryż 18 czerwca. Premjer francuski Herriot, który wczoraj po południu wyjechał z Lozanny na dwa dni do Paryża, przed wyjazdem udzielił przedstawicielowi „Matina“ wywiadu, w którym oświadcza, że **wczorajsza deklaracja 5 państw w zupełności odpowiada** interesom **Francji.** Francja zawsze stała na stanowisku, że problem reparacyjny zarówno ze stanowiska prawnego jak gospodarczego nie jest problemem czysto francuskim, lecz ogólno-europejskim. **Forma deklaracji jest jasna, lojalna i ostrożna.** Reguluje problem na okres bieżący, bez przesądzania sprawy na przyszłość. Jego, Herriota, stosunek do kolegów, jest znakomity. Współpraca z delegacją angielską jest bardzo korzystna.

W drugim wywiadzie udzielonym lyońskiemu „Lion Republicain“ oświadczył Herriot, że z wyniku pierwszego dnia obrad konferencji lozańskiej jest bardzo zadowolony. Nie twierdzi on, aby znaleziono już zostało rozwiązanie dla wielkich problemów, jak np. problemu odbudowy Europy, lecz jest to, co dotąd zdziałano, pocieszającym objawem na przyszłość. Deklaracja 5 państw uzależnia późniejsze uregulowanie problemu europejskiego od porozumienia z Ameryką. Reguluje ona w sposób rzeczowy sporny problem w sprawie moratorjum. Dzięki tej deklaracji uniknięto poważnych strat, jakich zupełnie słusznie obawiała się opinja publiczna świata. Ogólne wrażenie Herriota jest takie, że **w Lozannie uczyniony został dalszy krok na drodze do pokoju.**

———o———

Hazner prosi o wysłanie statku celem ratowania aeroplanu.

Londyn 18. 6. (PAT). Korespondent PAT'a w Londynie otrzymał dziś rano depeszę iskrową od Haznera ze statku „Circeshell“, która przetłumaczona na język polski, brzmi:

„Dziękuję panu za pamięć, proszę oznajmić w Polsce, że zmuszony byłem opuścić się na wodę w sobotę 4 czerwca przed wieczorem po 28-godzinnym locie i że najbardziej cierpiałem z powodu utraty mego aeroplanu. Mam jednak nadzieję, że polecę do Warszawy jeszcze w tym roku. Czy byłoby możliwe, aby rząd wysłał statek szkolny dla wyratowania mego jednopłatowca, który będzie jeszcze płynął przez tydzień lub więcej. Proszę podziękować wszystkim Polakom za okazanie zainteresowania. Nie jestem ranny i obecnie doszedłem do równowagi po moich przejściach. Więcej szczegółów podam, gdy dotrę do Nowego Orleanu.

Stanisław Hazner.

Odpoczynek na wsi będzie rozkoszą, gdy nie zapomnisz zakupić pierników miodowych z fabryki Antoni ROTHE Kraków, Sławkowska 20.

O czem piszą inni?..

Konsekwencja p. Mackiewicza.

P. Mackiewicz zajmuje się w „Słowie" wileńskim sprawą „komunizmu" uprawianego przez młodzież akademicką w Wilnie, która poparcie dla siebie znalazła w drugim organie B. B. w „Kurjerze Wileńskim"... Te „zabawę w komunizm" — pisze p. Mackiewicz —

„uważamy za niebezpieczną. Do Bloku Bezpartyjnego weszliśmy nie dlatego, by komunizm tolerować, ale aby z nim walczyć. Marszałek Piłsudski dwa razy zbawił (?) Polskę od komunizmu: w 1919-ym i 1926-tym (?) roku! **Na zabawę w komunizm w Wilnie pod szyldami wileńskiego BB. nie pozwalamy i nie pozwolimy".**

W tym samym jednak artykule, omawiając sprawę p. Schillera we Lwowie, pisze p. Mackiewicz:

„Cieszymy się, że p. Schiller został wypuszczony... Gdyby był trzykroć komunistą, to jeszczebyśmy się cieszyli, że został wypuszczony. Jest znakomitym reżyserem. Posiada wspaniały talent. Jeśli bolszewicy trzymają u siebie speców, o których wiedzą, że na dnie serca do całego SSSR. nie mogą mieć dobrych uczuć, to tembardziej my **możemy sobie pozwolić na p. Schillera.** Nie będziemy żądali od niego pokajanja, którego zażądali zaraz bolszewicy, depczący godność ludzką. **Niech sobie będzie bolszewikiem i pracuje w teatrach polskich".**

Wszystko inne można p. Mackiewiczowi przyznać, tylko nie — konsekwencję i logikę!

„Opozycja" w obozie rządowym.

Korespondent warszawski „Naprzodu" stwierdziwszy, że „odkąd czytelnik miarodajny" usunął się w zacisze i przestał (?) dawać dyrektywy, zaczyna się coś w B. B. psuć, pojawiają się na zewnątrz echa walk wewnętrznych, głosy się dają słyszeć za „ugodą" z opozycją, a nawet krytykuje się posunięcia rządowe.

„Jest takie o dobrym węchu pismo w stolicy („Kurjer Poranny"), pojawiło się drugie w Poznaniu („Dziennik Poznański"), wzmocniła się fronda w Wilnie („Kurjer Wileński"), nie mówiąc o znanych „Przełomach", które już dawniej wyczuły, co się święci i salwowały swą przyszłość krytyką teraźniejszości.

A o co w tych narazie łamańcach chodzi? Poprostu o wykazanie społeczeństwu, że jego opozycyjne nastawienie nie jest wyłącznym przywilejem opozycji parlamentarnej, lecz że i w „prawowiernej" sanacji zaczyna się — jeszcze nie opozycyjny, ale już krytyczny — tok myślenia. Pomalutku, a farba stanie się coraz jaskrawszą, gdyż bieda doskwiera coraz bardziej i dumna postawa wyłącznie odpowiedzialnego zaczyna coraz silniej dolegać. Cierpliwości, nie długiej już, a będziemy świadkami, jak sanacja w zwierciadle swej prasy zobaczy swe osamotnione oblicze i wtedy zacznie się żywszy pęd ku opozycji z ręką wyciągniętą do zgody".

Zgubione instrumenty muzyczne.

Tygodnik sanacyjny „Hasło" (Tarnów) zamieszcza z oburzeniem następujący opis pewnego wypadku, podobno głośnego w Tarnowie:

„P. Jamka, kapelmistrz orkiestry kolejowej, któremu instrumenty muzyczne skradziono na imieniny Marszałka Piłsudskiego i na przyjęcie kombatantów włoskich — **znalazł je na zjazd Hallerczyków.** Bez komentarzy!"...

A, no, czasem się zdarzają takie dziwne wypadki. I nie tylko w Tarnowie. Ale za to tylko w tych właśnie miesiącach.

Młodzież sanacyjna za rozdziałem Kościoła od państwa.

„Życie Uniwersyteckie", organ sanacyjnego „Związku Młodzieży Demokratycznej" przyniosło w ostatnim numerze napaść niejakiego p. Przymusińskiego na list Ks. Prymasa o państwie. Oto kilka próbek z tego artykułu:

„Przemawia w nim (t. j. w liście) dumny książę Kościoła, który zmierza uparcie i natrętnie — mimo hiszpańskich (a ostatnio i chilijskich) doświadczeń — do całkowitego władania państwem, w którem mieszka".

„Państwo musi z istoty swej być bezwyznaniowe... Doktryna klerykalna Hlonda atakuje najsolidniejszą wartość państwowości... Bronimy wolności sumienia, najprymitywniejszego warunku rozwoju społeczności i rozwoju kultury... Urzeczywistnienie ideałów głoszonych przez pasterski „list" oznacza wyznaniowy monopol klerykalno-katolicki, nietolerancję religijną i prześladowanie sumienia...

Abstrahując w tym artykule od masy innych czynników wstecznych, jakie współczesny klerykalizm polski i jego klasyczny reprezentant wnoszą w życie społeczne polskie, występujemy z tych wyżej wymienionych względów zasadniczych, przeciwko organicznemu czy nawet prawno-publicznemu wiązaniu państwa polskiego z jakąkolwiek organizacją religijną, jako mającą inne cele i inną misję, aniżeli państwo. **Stąd nasz postulat rozdziału kościoła od państwa i rozwiązania konkordatu, wiążącego Polskę z Watykanem.** Hasło to stało się w akcji naszej realniejsze po ostatniej politycznej wypowiedzi Prymasa".

Przytoczyliśmy parę zdań z organu młodzieży sanacyjnej dlatego, że sanacja ma żal do duchowieństwa, iż nie popiera organizacyj rządowych... Swoją drogą jest doprawdy zastanawiające, że młodzież rządowa atakuje konkordat, którym rząd jest związany.

Przegląd religijny.

Prace czeskich katolików na polu kultury. — Przygotowywane zjazdy. — Niebezpieczne prawa. — Kto zwycięży?

Już od dość dawna nie było w „Głosie Narodu" wiadomości o stanie katolicyzmu w Czechosłowacji. Ostatnio — zdaje się — były sprawozdania z rozwoju sprawy Ks. Arcyb. Kordacza w ub. roku. Od tego czasu upłynął szereg miesięcy. Co przyniosły czeskim katolikom?

Nie ulega wątpliwości, że katolicyzm w Czechosłowacji stale robi postępy. Może jednak bardziej na polu kulturalnem, niż społecznem, mimo udziału katolickiej „Lidowej Strany" (Ks. pral. Szramka) w rządzie, postulaty katolickie nie zbyt są respektowane, a nacisk socjalistycznych organizacyj na stosunki kościelno-polityczne nie słabnie.

Pięknym przejawem pracy kulturalnej czeskich katolików są doskonałe periodyki religijno literackie i filozoficzn , jak „Na glębinach" (dla inteligencji), „Jitro" i „Zivot" (dla młodzieży), — ilustrowany „Przegląd". Pism katolickich o takim typie (aktualność tematów, religijna poezja, życie wewnętrzne) nie mamy w Polsce.

Dalszym pomyślnym objawem z tej samej dziedziny jest projekt zwołania czeskiego kongresu filozofów katolickich w jesieni. Myśl wyszła od Dominikanina, O. Habania z Ołomuńca, a świadczy o wzrastającem zainteresowaniu Czechów dla zagadnień filozofji. Wspomniany Dominikanin jest wydawcą „Przeglądu filozoficznego", służącego studjom filozofji neotomistycznej. Zdołał czeskich katolików tak dalece zainteresować przy pomocy tego pisma, że mógł przystąpić do czeskiego tłómaczenia „Sumy teologicznej" św. Tomasza. Tłómaczenie wychodzi już drukiem; znalazły się fundusze na ten cel, bo zgłosiło się 1600 subskrybentów, co na stosunki czeskie jest cyfrą imponującą.

W dniach od 13 do 17 lipca odbędzie się w Welehradzie na Morawach VI Kongres unijny. Biorą w nim udział pod przewodnictwem Biskupa d' Herbigny teologowie wszystkich narodów słowiańskich, m. in. z Polski Księża Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego: Pawłowski i Kwiatkowski. **Wreszcie mówi się coraz częściej o narodowym zjeździe katolickim.** O urządzenie go zwrócono się do arcybiskupa ołomunieckiego. Preczawa.

Z końcem maja odbył się w Pradze zjazd katolickich stowarzyszeń młodzieży męskiej z czeskich diecezyj państwa. Delegatów było 700... Stowarzyszenia te nie są zbyt liczne i pod tym względem praca w Polsce lepiej się przedstawia. Liczebna słabość jednak nagradzają czeskie stowarzyszenia doskonałem wyrobieniem religijno-moralnem członków i zapałem. Mają przeciwko sobie bardzo liczne i dobrze zorganizowane stowarzyszenia wrogie, a to wpływa na jakościowy stan organizacyj.

Katolicyzm czeski jest zresztą w mniejszości; nie liczbowo, ale faktycznie. Nawet udział katolickiej partji w rządzie nie może go zasłonić przed klęskami i uchronić od niebezpieczeństw. „Wiestnik katolickiego duchowieństwa" (organ kleru) z d. 15. IV. pisał: „Chociaż niema u nas takiej burzy gwałtownej, jak w Hiszpanji lub w Meksyku — o Rosji nie mówimy, — to przecież każdy wie, że walka z Kościołem skryta trwa od początku przewrotu" (t. j. od r. 1918).

Walka ta zapowiada się dość groźnie na najbliższe lata. W dwóch szczególnie sprawach: wychowania młodzieży i ustawodawstwa małżeńskiego.

Przed paroma miesiącami ukończyła swoje prace komisja powołana przez rząd do obmyślenia reformy szkolnej. Rzecz znamienna, że choć komisja zajmowała się i sprawami wychowania, nie wszedł do niej żaden przedstawiciel księży katechetów, ani nie był pytany o zdanie. Rezultatem prac komisji była m. in. propozycja, żeby naukę religji znieść w trzech ostatnich klasach gimnazjum, a w klasie IV i V ograniczyć ją do 1 godz. tygodniowo. Wywołało to protest i wyrazy oburzenia katolików. Z jakim skutkiem, zobaczymy.

Nie mniej nie do przyjęcia dla katolików jest opracowany już prawie w całości projekt nowego prawa małżeńskiego. Prócz daleko idącej swobody w uzyskiwaniu rozwodów przewiduje przymusowe małżeństwa cywilne.

Oczywiście inaczej przedstawia się stan katolicyzmu w częściach kraju, zamieszkałych przez nieczeskie narodowości. Zresztą tylko dawny „kraj" Czechy jest pod względem religijnym mocno zagrożony. Już Morawy przedstawiają się lepiej, stąd wychodzą prawie wszystkie dążności do odrodzenia religijnego. Pozatem niemieccy katolicy mają swoje kwitnące organizacje społeczne, dobrą prasę i przywódców. Religijność zaś Słowaczyzny zbyt jest znana, by jej trzeba było dopiero dowodzić.

Wolno zatem po tym pobieżnym przeglądzie postawić wniosek, że przygotowany obecnie atak na prawa katolicyzmu w Czechosłowacji zostanie odparty, a jego następstwem będzie wzmożenie katolickiej świadomości w społeczeństwie i ugruntowanie katolickich wpływów.

Pejot.

Władywostok, miasto oczekujące wojny.

Jak się obecnie żyje we Władywostoku. Japończycy zniknęli z miasta. Wojskowy regime w mieście. Obawy przed szpiegostwem. Sowieckie bazy wojskowe.

Praga, dnia 16 czerwca 1932.

Osoby, które niedawno przybyły z Władywostoku do Charbina opowiadają, że życie w tem mieście niemal zupełnie zamarło. Niemal wszelka praca została wstrzymana **a sytuacja się pogarsza z każdym dniem.** Władze sowieckie początkowo obawiały się wkroczyć w życie ludności japońskiej, ograniczając się tylko do roztoczenia silnego dozoru nad Japończykami, żyjącemi w Władywostoku. Natomiast ostre represje zastosowano wobec tych, którzy z Japończykami utrzymywali stosunki.

Wszyscy Rosjanie utrzymujący stosunki z miejscową ludnością japońską osadzeni zostali w piwnicach GPU (sowieckiej policji politycznej). Aresztowano również te osoby, które utrzymywały tylko handlowe stosunki z Japończykami. Sytuacja jednak stale się zaostrzała **i agenci GPU poczęli śledzić nawet tych ludzi, którzy uczęszczali do pralń i fryzjerskich zakładów japońskich.** Każdy, kto wszedł do fryzjera japońskiego, narażony był na niebezpieczeństwo zaaresztowania go przez agentów GPU.

Władze sowieckie we wszystkiem i wszędzie dopatrywały się szpiegostwa. Wskutek tego ludność unikała Japończyków jak zarazy.

Pod koniec kwietnia i z początkiem maja poczęto prześladować Japończyków, tak, że zmuszeni zostali do opuszczenia miasta. Kupcy pośpiesznie likwidowali swe interesy i parowcami odjeżdżali do Japonji lub na Koreę. Ich śladem poszli fryzjerzy japońscy i właściciele pralń. Również biura handlowe zostały zamknięte. Obecnie we Władywostoku istnieje tylko konsulat japoński. Osadnicy japońscy już dawno opuścili miasto.

Ale we Władywostoku żyje również znikoma grupka innych cudzoziemców, w liczbie około 100, w tem większość Niemców, którzy pracują w fabrykach i warsztatach państwowych.

Stan oblężenia we Władywostoku trwa już od zimy, chociaż oficjalnie nie był ogłoszony. Elektrownia władywostocka już o godzinie 8 wieczorem przerywa prąd elektryczny, wskutek czego **od tej godziny miasto pogrążone jest w ciemnościach.** Nawet latarnie portowe nie oświetlają portu. Z chwilą nastania wieczoru, wszelkie życie zamiera.

W okolicy skoncentrowane są silne oddziały wojska a w samem tylko Władywostoku stacjonuje przeszło 10.000 żołnierzy. Główne oddziały wojskowe jednak obozują w namiotach za miastem i całej okolicy, będącej bazą operacyjną.

Poza obwód miasta nie wolno wychodzić nikomu. W koniecznych wypadkach należy zwrócić się o pozwolenie do GPU. Często można zauważyć przenoszenie się wojsk z miejsca na miejsce. Ulicami miasta przejeżdżają tanki i samochody pancerne. Zdarza się to niemal codziennie.

Każdy, kto utrzymywał korespondencję z adresatami w Mandżurji lub Japonji, został aresztowany lub wezwany do opuszczenia miasta. Nadzwyczajną uwagę poświęcano Charbinowi: wystarczy tylko otrzymać jeden list z Charbina a adresat ocknie się **w więzieniu G. P. U.**

W ostatnim czasie silnie obwarowuje się port. Nikt nie może się do portu zbliżyć. Śmiałek, któryby chciał wkroczyć na teren portu, znajdzie się natychmiast w więzieniu GPU. Zatoka czurkińska i wyspa rosyjska **zamienione zostały na bazy wojskowe silnie obwarowane.** Do miejsc tych sprowadza się ciężkie działa i silne oddziały wojska.

Władywostok ma wygląd wielkiego obozu wojskowego. Przybysz odrazu ma wrażenie, że znalazł się w mieście zajętem przez wojska nieprzyjacielskie. Władze starają się przygotować ludność do ewentualnego oporu zbrojnego. Rzemiosła wojennego uczą się nietylko uczniowie szkół średnich, ale i ludowych. Również inne instytucje są militaryzowane. Władania bronią uczą się również kobiety, studentki i uczennice, jak również pracownice w różnych przedsiębiorstwach miejscowych. Kobiety mają wziąć udział w pracach Czerwonego Krzyża oraz na froncie, jeśli do służby frontowej zgłoszą się dobrowolnie. Z ochotniczek będą utworzone bataljony kobiece. **Cała ludność Władywostoku uczy się nosić maski przeciwgazowe.** Stare forty zamienione zostały na kryjówki przed atakami gazowemi.

Tak przedstawia się życie Władywostoku. Gorączka wojenna opanowała całą ludność a GPU, zbiera bogate żniwo i wokół sieje postrach.

Serwisy porcelan. z deseniem na 6 osób od zł. 29.
Garnitury do czarnej kawy z pięknym desen. na 6 osób od zł 8.50
Garnitury na kompot na 6 osób od zł. 1.80
Najlepsza Alpaka na 6 osób zł. 54 —
Srebro Fragета na 6 osób zł. 129 —
Wazony na kwiaty, lampy naftowe i elektryczne
poleca:
Jedyna Chrześcijańska firma
Wł. Tomaszewski
Kraków, Rynek Gł. 16.
(Wysyłki na prowincję uskutecznia się odwrotnie po otrzymaniu połowy należytości za towar reszta za zaliczką.)

Polskość Śląska w świetle spisu ludności.

Niektóre pisma niemieckie starają się z zrozumiałych powodów zakwestjonować **wyniki spisu ludności** pod względem narodowościowym w województwach **zachodnich**, a zwłaszcza **na Śląsku.** W rzeczywistości już przed wojną stosunki te na Śląsku przedstawiały się nie tak, jak to by się podobało Niemcom.

Spis ludności z 1910 r. wykazał dla części b. Rejencji Opolskiej, która weszła obecnie w skład Państwa Polskiego **29,6 proc. Niemców.** Jednakże metody „określenia" narodowości były tak **„oryginalne"**, że nawet **niemieccy uczeni nie mogli się z niemi pogodzić.** Zresztą w następnym już roku 1911 niemiecki spis dzieci szkolnych dostatecznie oświetlił **tendencyjność poprzednich wyników, wykazując zaledwie 16.6 proc. dzieci w wieku szkolnym o języku ojczystym niemieckim. Fakt niewymagający komentarzy.**

Pierwszą więc cyfrą, na której można się oprzeć dla lat przedwojennych jest **16.6 proc.** Spis szkolny w roku 1925 wykazał już tylko **10.6 proc.** Spadek niemczyzny, czy też wzrost uświadomienia narodowego na Śląsku obrazują następujące dane. W wyborach 1926 r. na listy niemieckie padło **41.2 proc.** głosów, w wyborach 1928 r. — **34,1 proc.**, w maju 1930 r. **31,4 proc.**, w listopadzie 1930 — **21.1 proc.**

Miażdżącemi wszelkie kontrargumenty są **dane o zapisach mniejszościowych.** W roku 1926/7 na terenie województwa śląskiego do szkół niemieckich zapisało się **14 proc dzieci,** w 1927/8 — **12 proc.,** w 1928/9 — **9.5 proc.,** w 1929/30 — **7.5 proc.,** wreszcie w 1930/31 — **7,0 proc.**

Spis ludności z dn. 9 grudnia ub. r. dla województwa śląskiego wykazał mieszkańców, o języku ojczystym niepolskim 7,7 proc.

J. M.

WODOCIĄGI
gazociągi, ogrzewania centralne, oraz wszelkie przybory i reperacje najtaniej
J. MEISELS
Kraków, Karmelicka 3.
Telefon Nr. 101-63.

Na ziemiach Rzeczplitej

Jak żydzi rządzą się w Kolbuszowej?

Z Kolbuszowej piszą nam: Jak żydzi gwałcą naszą niedzielę, na to nie trzeba dowodów. — prowadzą handel i nawet śmią przychodzić do katolików, by zrobić z nimi „geszeft“ w niedzielę. Lecz katolikom żydowskiego szabasu naruszać nie wolno. — Za przykład niech nam posłuży Kolbuszowa. Przygodnie przybyłem do Kolbuszowy w sobotę 2-go czerwca i zauważyłem kilka furmanek jadących z drzewem opałowem w stronę rynku. — Stróż miejski, który stał przed rynkiem nie pozwolił przejechać furmankom przez rynek, lecz wskazał im drogę okrężną, **bo w szabas furą nie wolno przez rynek jechać**, — natomiast żydom w niedzielę wolno. Nie przypuszczam, żeby władza miejscowa wydała takie rozporządzenie. — Nie pozwólmy zamienić kraju naszego w Palestynę!

P. Grz.

Dostała obłędu w czasie matury.

W Pońsku 19-letnia **Róża Hajskinówna**, uczenica gimnazjum zdając egzamin maturyczny z matematyki **popadła w obłąkanie.** Uczenicę przewieziono na kurację do Warszawy. W czasie podróży koło Rembertowa dostała ona ataku furji i wyskoczyła z wagonu, przyczem zawisła na klamce drzwiczek przedziału. Jadący w sąsiednim przedziale marynarz Kaczmarek dotarł po stopniach do nieszczęśliwej i wniósł ją do wagonu. Hajskinówę umieszczono w szpitalu św. Jana Bożego w Warszawie.

Napad rabunkowy pod Kaliszem.

Ubiegłej nocy dokonano w Kaliszu krwawego napadu bandyckiego, którego ofiarą padły dwie osoby. Na furmankę, którą wracało do Kalisza 8-miu kupców kaliskich z jarmarku w Raszkowie, napadło 3 osobników, którzy, steroryzowali jadących rewolwerami. Na wszczęty przez woźnicę alarm nadjechali na rowerach dwaj strażnicy graniczni z Ostrowa Poznańskiego. Herszt bandy wydał rozkaz strzelania do furmanki i strażników. W wyniku strzelaniny 1 z strażników Ignacy Grabowski padł trupem na miejscu, woźnica zaś został ciężko ranny w brzuch. Drugi strażnik, przodownik straży granicznej Bolesław Wróblewski, ukrył się w rowie, skąd rozpoczął ostrzeliwać bandytów, którzy zbiegli. Zarządzono obławę policyjną za bandytami.

Przemyt zagranicznych koronek.

W Warszawie wykryto ostatnio wielką aferę przemytniczą. Od dłuższego czasu uwagę warszawskich fabrykantów koronek, a także władz celnych i straży granicznej zwrócił fakt dużego napływu koronek wykonanych w zagranicznych fabrykach.

Koronki te sprzedawano po niskich cenach głównie na targowiskach miejskich i w małych sklepikach. W wyniku śledztwa aresztowano przemytników Wrześniewskiego, Jerzego i Szaję Grünblattów, Szlankmana i Wolfa Grunkina. Cała afera polegała na fałszowaniu certyfikatów różnych poselstw. Aresztowano również zamieszanych w aferę 2 urzędników celnych na Dworcu Głównym w Warszawie.

—oo—

PORWANA PRZEZ PAS TRANSMISYJNY. W zakładach przemysłowo-drzewnych w Radomiu wydarzył się wstrząsający wypadek. Robotnica M. Włodkówna wskutek nieuwagi, nastąpiła podczas pracy na pas transmisyjny. Porwana przez pas, wciągnięta została na wał transmisyjny i odniosła wiele obrażeń, a ponadto pas oderwał jej nogę aż do uda. W stanie beznadziejnym odwieziono ją do szpitala.

PRZESŁUCHIWANIE ŚWIADKÓW W SPRAWIE ŻYRARDOWSKIEJ. Zastępca sędziego śledczego Ast bawił w Żyrardowie w dniach 15 i 16 b. m. i przesłuchał w Okręgowej Komendzie Policji Państwowej **19 świadków w sprawie Jana Blachowskiego, zabójcy dyrektora Zakładów Żyrardowskich Koehlera.** Sędzia śledczy przesłuchał wszystkich członków prezydjum magistratu, oraz kilku działaczy zawodowych na terenie Żyrardowa.

GŁOŚNY AUTOMOBILISTA STUCK PRZEJECHAŁ CHŁOPCA POD LWOWEM. Głośny automobilista Hans von Stuck, jadąc do Lwowa na międzynarodowe niedzielne wyścigi, przejechał w Jamelnej koło Lwowa chłopca, liczącego lat 8, nazwiskiem Wasyl Solaryk. Po przybyciu do Lwowa Stuck sam zgłosił się w wydziale śledczym wraz ze świadkiem wypadku, którego zabrał z Jamelnej. Po zeznaniach w wydziale śledczym Stuck telegraficznie zażądał od towarzystwa asekuracyjnego, w którem był ubezpieczony, wypłaty dużego odszkodowania pieniężnego dla rodziców tragicznie zmarłego Solaryka.

POS. ZAHAJKIEWICZ SKAZANY NA TRZY MIESIĄCE WIĘZIENIA. Sąd grodzki w Przemyślu skazał posła z Unda, byłego wicemarszałka Sejmu na dwa miesiące aresztu za to, że 10 sierpnia 1930 r. wygłosił we wsi Makówka antypaństwowe przemówienie, oraz za to, że 23 marca 1931 r. w czasie zebrania Unda w Przemyślu, nie uczynił zadość wezwaniu władz administracyjnych i mimo rozwiązania wiecu kontynuował swe przemówienie. Pozatem p. Zahajkiewicz obraził w czasie tego ostatniego zebrania przodownika policji.

Pryw. Seminarjum naucz. żeńsk. im. M. Reja
w Krakowie, ul. Grodzka 60. **z prawami szkół publ,**
Wpisy na kurs II, III, IV i V odbędą się 30 czerwca i 1 lipca br. w godz. od 10 — 1 przedpoł. i od 4 — 7 popoł. oraz 2 lipca od 10 — 1 przedpołudniem.
Egzaminy wstępne na kurs II i wyższe odbędą się 2 lipca od godz. 3 popołudniu

SPRAWA TASIEMKI ODROCZONA? W warszawskich kołach sądowych krążą pogłoski, że obrońcy członków bandy Tasiemki dążą do odroczenia procesu, który miał się rozpocząć w dniu 4 lipca b. r.

—oo—

Złożenie z urzędu wiceprezydenta Łodzi

We czwartek odbyło się w Łodzi specjalne posiedzenie rady miejskiej dla załatwienia wniosku frakcji socjalistycznej **o wykluczenie dr. Wielińskiego** z grona członków rady miejskiej i **złożenia go z urzędu wiceprezydenta miasta.** Komisja regulaminowo-radziecka stwierdziła w uchwale przyjętej większością głosów, że **dr. Wieliński dopuścił się czynu hańbiącego przez to, że oskarżał bezpodstawnie dwu ławników,** oraz przez to, że **podważał dobre imię i autorytet samorządu**, powtarzając po uniewinnieniu owych ławników publicznie zarzuty i nazywając członków magistratu **„ludźmi, mającymi brudne ręce“.** Wniosek o wykluczenie p. Wielińskiego z grona rady miejskiej i pozbawienie go temsamem godności wiceprezydenta, **przyjęty został głosami 57 radnych przeciwko 6.**

P. Wieliński zapowiedział, że **zaskarży do sądu tych radnych, którzy zgłosili wniosek o wykluczenie go z rady.** Pozatem stoi on na stanowisku, że ze stanowiska wiceprezydenta **może być usunięty tylko na skutek decyzji ministra spraw wewnętrznych.**

—o—

Niknąca sekcja Zw. Nauczycielstwa Pol.

Do grudnia 1930 r. obok T. N. S. W. istniał lewicowy Związek Zawodowy Nauczycielstwa Szkół Średnich. Związek ten na t. zw. „kongresie krakowskim“ w grudniu 1930 r. połączył się ze Związkiem Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Jak oświadczali przywódcy obu związków, połączenie to nastąpiło z motywów ideowych i miało na celu wytworzenie jednego obozu „demokratycznego nauczycielstwa“, któryby dążył do realizacji jednolitej szkoły w Polsce. W Związku Naucz. Polskiego, na czele Sekcji Szkolnictwa Średniego stanęła **posłanka z B. B. p. Jaworska.** Jak się ustosunkowało nauczycielstwo szkół średnich do tego połączenia, dowiadujemy się ze sprawozdania Związku Nauczycielstwa Polskiego, obejmującego działalność za lata 1930 i 1931. W sprawozdaniu czytamy, że w styczniu 1930 r. do Zw. Zaw. Naucz. Szk. Średnich należało **1473 członków** w 51 oddziałach. W ciągu pierwszych trzech miesięcy **spadła liczba członków do 1.411,** a w maju 1931 r., a więc po przeprowadzeniu połączenia, pozostało w Sekcji Szkół Średnich Zw. N. P. tylko **450 członków.** Zatem blisko 70% członków dawnej organizacji Zw. Zawod. Naucz. Szk. Średn. opuściło Sekcję. Sprawozdanie powiada w tej sprawie: .....istotne wystąpienie szeregu członków i to dawnych wypróbowanych związkowców, którzy do organizacji wspólnej nie chcieli należeć, względnie nie podpisali deklaracji“.

W kwietniu 1932 r. Sekcja liczyła dzięki specjalnemu werbunkowi 1.100 członków, w tej liczbie 57 proc. nauczycieli szkół państwowych, a 43 proc. szkół prywatnych.

Przy zamawianiu pojedynczych egzemplarzy „Głosu Narodu, należy równocześnie nadesłać 25 gr. za każdy numer dziennika i opłatę pocztową 10 gr, od egzemplarza.

SKŁAD SUKNA
FABRYKI
KAROLA JANKOWSKIEGO I SYNA
W BIELSKU
ODDZIAŁ W KRAKOWIE
ZWIĄZEK KATOLICKICH KRAWCOW, KRAKOW, UL. FLORJANSKA 7
SPRZEDAZ HURTOWNA I DETAJLICZNA.

Uchylenie konfiskaty.

Sąd Apelacyjny w Krakowie
Wydział I.
dnia 8 czerwca 1932.
I K Z 78/32.
IV. Pr. 131/31.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, w sprawie prasowej z powodu zajęcia numeru 291 dziennika „Głos Narodu“ z daty Kraków 28 października 1931., rozpoznając zażalenie strony interesowanej Karola Holeksy, Dra Józefa Warchałowskiego i Romana Ferka, na postanowienie Sądu okręgowego w Krakowie z dnia 18 marca 1932 r. Sygn. IV Pr. 131/31, o ile niem nie uwzględniono sprzeciwu strony interesowanej i utrzymano w mocy zajęcie wzmiankowanego numeru z powodu treści artykułu p. t. „Proces 11-tu. Oskarżeni nie przyznają się do winy“ w ustępach od słów: „O tem wiedział“ do słów: „nas oskarżonych“ i od słów: „jak się“ do „w Polsce“ — na posiedzeniu niejawnem dnia 8 czerwca 1932. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Apelacyjnego

postanawia:

Zażalenie uwzględnić i uchylić zajęcie. —

UZASADNIENIE:

Inkryminowane ustępy są częścią składową sprawozdania z przebiegu jawnej rozprawy sądowej. Za umieszczenie w czasopiśmie takich sprawozdań odtwarzających zgodnie z prawdą przebieg rozprawy z wyjątkiem pewnych wypadków, które tu nie zachodzą, nikt do odpowiedzialności pociąganym być nie może (art. 82 konstytucji art. 315 kpk. i O. S. N. z 15 grudnia 1931 sygn. N. II. 4 K. 686/31). Nie było zatem podstawy do utrzymania w mocy zakazu rozpowszechniania takiej osnowy pisma, na której podawanie do wiadomości obowiązujące przepisy zezwalają (art. 493 austr. p. k.).

Przewodniczący: Dr. K. Jakubowski wr.
Protokulant: Dr. S. Żmuda wr.

Za zgodność:
Podpis nieczytelny.

Z całego świata.

ZGONY NA POSTERUNKU. Z Madagaskaru jednocześnie nadeszły wieści o śmierci aż dwóch zasłużonych misjonarzy w tym kraju. Ofiarą trądu padł tam po dwudziestoletniej pracy wśród trędowatych jezuita holenderski o. Holders, a jednocześnie prawie na innym posterunku zmarł wskutek dżumy o. L. Barreau T. J., zarażony tą chorobą podczas udzielania Ostatnich Sakramentów jednemu z krajowców. O. Barreau pracował na Madagaskarze od osiemnastu lat. (KAP.)

KONFERENCJA EPISKOPATU AUSTRJACKIEGO. Dnia 15 bm. rozpoczęły się w Salzburgu pod przewodnictwem księcia arcybiskupa dra Riedera obrady konferencji episkopatu austrjackiego. Konferencja księży biskupów austrjackich zajmie się m. i. przygotowaniami do wielkiego zjazdu katolickiego, przewidzianego na rok 1933 z okazji 500-lecia słynnej katedry św. Stefana oraz 250-lecia oswobodzenia Wiednia od Turków przez króla Jana Sobieskiego. (KAP.)

UNIWERSYTET W AFGANISTANIE. Z Kabulu donoszą, że emir afgański postanowił otworzyć w swej stolicy uniwersytet. Do Europy udaje się specjalna komisja, celem studjów organizacyjnych i zaproszenia uczonych.

NAPADY NA POCIĄGI Z WĘGLEM. W Zagłębiu Ruhry powtarzają się coraz częściej napady bezrobotnych na transporty węglowe. Ostatnio w Gelsenkirchen grupa, złożona z około 100 ludzi, zaatakowała pociąg węglowy, zatrzymała go i w przeciągu kilkunastu minut wyładowała przeszło połowę wagonów, wywożąc zrabowany węgiel na ręcznych wózkach.

—oOo—

Tragiczna śmierć polskich górników w kopalniach francuskich.

Ze Strasburga donoszą, że robotnik polski Szymon Pawlak, lat 38, przygnieciony został złomem rudy żelaznej w czasie pracy w jednym z podziemnych korytarzy kopalni Ottange.

Ciężko rannego w głowę i lewą rękę odwieziono w stanie bardzo groźnym do miejscowego szpitala. Podobny wypadek wydarzył się w kopalni węgla La Houve, gdzie górnik polski Marek uległ zgruchotaniu prawej nogi na skutek oberwania się pułapu w podziemnej galerji.

Jak donoszą z Ales, koło Marsylji, w kopalni Rochebelle nastąpiło zawalenie się szybu. Ofiarą katastrofy padł polski górnik, Władysław Buczyński, który poniósł śmierć na miejscu.

Staraniem francuskiego Czerwonego Krzyża, około 800 robotników polskich, pozbawionych pracy, zostało przeniesionych wraz z rodzinami z Lens do departamentu Jura w charakterze robotników rolnych. Jest to próba rozwiązania częściowego kwestji bezrobocia przez przesiedlanie pracowników przemysłowych na rolę.

Matuszka skazany na 6 lat więzienia.

Wyrok na groźnego zamachowca kolejowego.

W głośnym procesie zamachowca Matuszki, toczącym się przed sądem wiedeńskim, zapadł w ub. piątek wyrok. Na podstawie werdyktu przysięgłych trybunał skazał Matuszkę za zbrodnię gwałtu publicznego przez złośliwe działanie wśród szczególnie niebezpiecznych okoliczności, **na 6 lat ciężkiego więzienia** z ciemnicą dwa razy do roku, w rocznicę dokonanych zamachów kolejowych, t. j. każdego 31 grudnia i 30 stycznia. W tych dniach ciemnica będzie również obostrzona postem. Do kary tej zaliczono areszt śledczy od dnia 7 października 1931 r. do chwili ogłoszenia wyroku.

Zeznania świadków nie wyjaśniły dostatecznie sprawy, czy Matuszka jest obłąkany, czy też jest człowiekiem normalnym. Rzeczoznawca psychjatryczny prof. Bischoff określił oskarżonego jako człowieka, pragnącego się wybić na pierwszy plan. Rzeczoznawca stwierdził zarazem, iż Matuszka jest symulantem i w chwili popełniania zbrodni nie był pozbawiony świadomości.

Dziś i dni następnych w kinoteatrze **„UCIECHA“** Dziś i dni następnych w kinoteatrze

„PLAN W“ rewelacyjny film z tajników wywiadu wojennego.

Arcydzieło zdumiewające potęgą techniki, znakomitą treścią, świetną reżyserją i grą. — W głównych rolach wspaniały typ mężczyzny

Brian Aherne i urocza **Magdalena Caroll**

— — Całość wywiera olbrzymie wrażenie! — Film niecodzienny! — — Sensacyjna treść, tempo, niezwykły romans — wśród tysiąca niebezpieczeństw, — oto walory tego znakomitego filmu.

Od dziś w „BAGATELI“
DR. JEKYL i MR HYDE

Na słońce!

Nie wszystkim dane jest, niestety, wyjechać na całe lato ze swemi pociechami. Są tacy, co nie mogą wyjechać wcale. Dorosłym łatwiej jest przystosować się, zrozumieć niemożność czegoś. Ale jak zmusić dziecko do tego, żeby nie tęskniło do powietrza i słońca?

Jeśli już warunki składają się tak, że ni można dziecka wysłać na kolonje, ani półkolonje, trzeba postarać się zmienić mu tryb życia tak, aby jaknajmniej podobny był do zimowego. Niech przebywa pół dnia w ogrodach, obiad jada później, zato zabiera z sobą drugie śniadanie, składające się z bułki z czekoladą, albo paru kawałków cukru i owoców. Podczas ruchu, biegania, żywszej przemiany materji, potrzebne są środki odżywcze krzepiące, a nie przeciążające żołądka, któreby dawały maksimum pożywienia, przy minimum przeciążenia. Dobre są także wszelkie marmelady, posmarowane na chleb albo bułkę.

Słońce, powietrze, ruch i racjonalne odżywianie — oto czynniki, które wpływają na zdrowie naszych dzieci. Nawet w mieście można przy pewnych staraniach osiągnąć rezultaty zadawalające. W każdym razie wakacje dzieci bez tego ostatniego czynnika będą chybione. Trzeba dawać dzieciom to, czego ich organizm sam się domaga. Ileż to razy jesteśmy świadkami przewlekłych scen przy obiedzie i błagalnych próśb matki czy wychowawczyni.

— No, Jureczku, jeszcze kawałek kotlecika, za zdrowie mamusi! Bo nie dostaniesz ciasteczka! No, Jureczku, jeśli mnie kochasz!

Znudzony Jureczek przeżuwa rozpaczliwie i nabiera coraz więcej kotleta do buzi, magazynując wszystko za policzkiem, w nadziei otrzymania ciasteczka. Opychany mięsem, traci apetyt, wygląda mizernie, ku rozpaczy wychowawców, — i — jeszcze dostaje burę za łakomstwo.

— Bo kotlecika to nie je, a leguminę zlasował!

Trzeba baczniejszą uwagę zwracać na to, czego dzieciom potrzeba. Nie zawsze wszystko w czambuł można określać jako łakomstwo, często to potrzeba organizmu. I to właśnie trzeba umieć odróżniać.

Dużo słońca i — niezadużo, ale zato zdrowego pożywienia. Cukru, mleka, owoców. To gwarancja zdrowia.

H. P.

Ruch wydawniczy.

WŚRÓD AKTUALNYCH ZAGADNIEŃ. W ostatnim numrze „Tęczy“ (szóstym) ilustrowanego miesięcznika wychodzącego w Poznaniu, zamieszczono szereg artykułów, oświetlających najaktualniejsze zagadnienia dnia dzisiejszego. W związku z powikłaniami politycznemi dużej aktualności nabiera artykuł M. Schummera o początkach wojny światowej i komlikacjach politycznych, z których ona wyrosła. Dramatyczne wydarzenia we Francji omawia i ilustruje specjalny artykuł, międzynarodowe zaś afery finansowe bogato zilustrowany artykuł p. t. „W sidłach chciwości“. Na pytanie „Czy jest wyjście z kryzysu światowego“ odpowiada artykuł gospodarczy, w kórym autor stara się ustalić warunki, które spowodują likwidację kryzysu, w jakim znalazł się świat obecnie. Na czoło tego aktualnego materjału wysuwa się artykuł profesora uniwersytetu poznańskiego Stefana Dąbrowskiego omawiający bolączki współczesnego państwa w związku z listem Prymasa Polski.

Poza tem numer zawiera wiele artykułów, sprawozdań i feljetonów, bogato ilustrowanych, w dziale zaś dyskusyjnym pomieszcza polemikę z „Wiadomościami Literackiemi“. Numer zawiera 84 str. druku, 100 fotografij, oraz pięciokolorową okładkę pendzla Kamila Mackiewicza, jedno z ostatnich dzieł zmarłego artysty.

Numer czerwcowy „Tęczy“ nabyć można w kioskach, księgarniach, oraz w administracji „Tęczy“; Poznań; Al. Marcinkowskiego 22.

FISHARMONJE

SZKOLNE „Schneidr'a“

długość 1 m
szerokość 0.52 m
wysokość 1.12 m
4 oktawowe
system ameryk

po zniżonej cenie Zł. 650.—
poleca Skład fortepianów
WŁAD. BOLONSKI
KRAKOW, RYNEK GŁ. 34.

Od Administracji.

Przy zmianie adresu prosimy PT. Prenumeratorów o łaskawe podanie dotychczasowego adresu.

Dziś i codziennie „Wanda“ Św. Gertrudy 5. w KINOTEATRZE DŹWIĘKOWYM

wyświetla najweselszy przebój filmowy

„FAWORYTA MAHARADŻY“

W głównych rolach Viktor Mac Laglen, Edmund Love, Greta Nissen, El Brendel.

Film ten to pełna werwy i humoru komedja! — Akcja tego obrazu rozgrywa się we wszystkich krajach Europy i Ameryki. — Ponadto w programie rewelacyjne dodatki dźwiękowe i ostatni tygodnik „FOXA“. Ceny miejsc zniżone.

W sobotę dnia 18 czerwca br. o g. 3 pop. W niedzielę 19 czerwca br. o godz. 11.30 przedpoł.

Poranki filmowe

LEGJON ULICY W roli główn. Stefan Rogulski Zosia Mirska

Film dla młodzieży polecony. Ceny miejsc od 50 gr.

Oblężenie Zbaraża w r. 1649

według Sienkiewicza a według historyka.

(Ks. Ludwik Frąś, C. Ss. R. „Obrona Zbaraża r. 1649“. Str. 72. Kraków 1932).

W „Ogniem i mieczem“ nakreślony został mistrzowskiem piórem Sienkiewicza obraz bohaterskiej obrony Zbaraża w r. 1649. Ta piękna karta historji wojska polskiego jest dzięki Sienkiewiczowi dobrze znana ogółowi polskiemu. Ale czy historji? — pytał się pewnie niejeden czytelnik. Ile w sienkiewiczowskim opisie oblężenia jest prawdy historycznej a ile fantazji pisarza?

Mogli to wiedzieć czytelnicy znający pracę L. Kubali (Oblężenie Zbaraża i pokój pod Zborowem“), która skłoniła Sienkiewicza do napisania nieśmiertelnej trylogji. Było to niemal jedyne w historjografji polskiej opracowanie obrony Zbaraża. Nową pracę o Zbarażu przyniósł nam dopiero rok bieżący, ale zato teraz nie będziemy odczuwać braków. Rozprawa ks. Frąsia jest bowiem dość obszerna, a oparta na bardzo sumiennych badaniach źródłowych. Porównując ją z powieścią Sienkiewicza można się przekonać, że powieść w wielu punktach jest zgodna z historją. Oczywiście jest też i sporo różnic nietylko dlatego, że Sienkiewicz nie znał tych źródeł, które wykorzystał ks. Frąś, lecz także dlatego, że autor „Ogniem i mieczem“ idealizował księcia Jeremiego i jego rycerzy.

Przypomnijmy sobie przebieg tych sławnych walk.

Oblężenie Zbaraża zaczęło się w dniu 10 lipca 1649 r. W dniu tym obóz polski otoczony został przez conajmniej dwustotysięczną kozacko-tatarską armję Chmielnickiego. Wojska polskiego było 9—10 tys., a razem z piechotą i pocztowymi około 20 tys. Koni było jeszcze więcej, bo wojsko polskie składało się w olbrzymiej większości z jazdy. Ponadto było jeszcze w Zbarażu parę tysięcy miejscowej i okolicznej ludności. To wszystko musiało się mieścić w obrębie wałów długich mniejwięcej na milę (później je skrócono jeszcze). Nie dziw, że wkrótce zaczęło brakować paszy dla koni, potem żywności dla ludzi, wody do picia it. p. Prochu na szczęście było dość dużo, armat też nie zabrakło.

Chmielnicki już na drugi dzień po przybyciu pod Zbaraż nakazał szturm. Wtedy to przeciągnęła po wałach zbaraskich procesja z Najśw. Sakramentem. Żołnierz polski okazał wielkie męstwo i Chmielnicki przekonał się, że Polacy nie ulękną się, jak się to stało pod Pilawcami.

13 lipca, przypuścił Chmielnicki wielki, potężny szturm, który jednak został ostatecznie krwawo odparty, choć w paru miejscach kozacy zdołali się chwilowo wedrzeć na wały. Wtedy zginął **pułkownik kozacki Burlaj**, nie z rąk p. Zagłoby oczywiście, bo o tym nic nie wie historja.

Wkrótce wojsko polskie porzuciło zbyt obszerne wały. Nowy, ciaśniejszy obóz rozciągnął się, jak oblicza ks. Frąś, na trzy i pół kilometra, a z przyległem między stawy wciśniętem miasteczkiem miał zapewne ponad 4 klm. w obwodzie. Kozacy też wzięli się do łopat. Otoczyli Zbaraż swemi wałami, zaczęli robić podkopy, a przy szturmie w dniu 17 lipca zastosowali także ogromne wieże drewniane, słynne „hulajgrody“. Spalili je Polacy podczas najbliższej nocnej wycieczki.

Wśród ustawicznych walk przygotowali Polacy nowe jeszcze krótsze wały, ogólnej długości 3 klm. Kozacy też sypali wały i wysokie reduty, z których mieli doskonały wgląd w głąb obozu polskiego. Kule kozackie przerzedzały obrońców. Wciąż trwała strzelanina i szturmy. Względny pokój panował tylko wtedy, gdy z obozu polskiego wyjeżdżali delegaci do rokowań z chanem lub Chmielnickim. Ale te układy nie doprowadziły do zawarcia zawieszenia broni. Prowadzono je właściwie tylko dla zyskania na czasie. Wiedzieli bowiem Polacy od pochwyconych jeńców, **że król Jan Kazimierz idzie już z odsieczą.**

Chmielnicki też wysłał raz z listem posłańca, który starał się pobuntować niemieckich żołnierzy zaciężnych, ale ci mu odpowiedzieli, że Polaków nie zdradzą.

Tymczasem Polacy przenieśli się do nowych jeszcze ciaśniejszych wałów. Kozakom ulewne deszcze utrudniały robienie podkopów. Rycerstwo polskie urządzało częste wycieczki, a celem było nietylko niszczenie nieprzyjacielskich prac oblężniczych, lecz także zdobycie żywności. Głód bowiem zaczął załodze coraz bardziej dokuczać. Za bochenek chleba płacono 5 zł., co było ceną niesłychaną, bo w owym czasie w Polsce za 20 zł. można było kupić całego wołu. Ci, co nie mieli pieniędzy, rabowali żywność z cudzych wozów; stąd powstawały kłótnie i bijatyki.

O krytycznem położeniu w Zbarażu król był zawiadomiony. Otrzymywał listy z obozu polskiego. Ilu rycerzy przekradło się przez pierścień kozacko-tatarski, niewiadomo, ale w każdym razie Skrzetuski nie był ani pierwszym ani jedynym. Skrzetuski był towarzyszem z chorągwi Gdeszyńskiego, która wcale nie należała do dywizji Wiśniowieckiego. Nie był zatem także dowódcą książęcej husarji. Dopiero w latach 1660—64 był porucznikiem jakiejś chorągwi husarskiej. Ze Zbaraża udało mu się wydostać dzięki temu, że jako prawosławny i dobrze znający język ruski zmieszał się z odstępującymi od szturmu kozakami i wraz ze swym sługą zbadał rozkład taboru kozackiego; wkońcu przeprawił się czółnem przez staw zbaraski i przekradł się przez chrósty i błota. O Podbipięcie historja nic nie mówi.

Gdy już król ruszył z odsieczą pod Zborów, oblężeni przeżywali najcięższe chwile. Jedli już psy i konie, trapiły ich choroby, a kozacy głosili, że zwyciężyli i króla wzięli do niewoli. Aż nareszcie 21 sierpnia po 6 tygodniach oblężenia przybył posłaniec tatarski z wiadomością o pokoju. Już na drugi dzień kozacy rozpoczęli handel żywnością i zrabowanemi rzeczami. Położenie było jednak jeszcze naprężone, bo Tatarzy żądali okupu. Zdołano się jednak co do tego porozumieć. 25 sierpnia kozacy rozpoczęli marsz na Ukrainę, a zaraz potem także wojsko polskie opuściło pocięte rowami i wałami a krwią przesiąknięte pobojowisko. Według jednego z współczesnych historyków z wojska polskiego pozostała trzecia część. Resztę pochłonęły choroby, głód i kule nieprzyjacielskie.

Tak wyglądała obrona Zbaraża według znakomitej, wyczerpującej a zajmująco napisanej pracy ks. Frąsia.

Wad.

PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD POGRZEBOWY
„CONCORDIA“
Jana Wolnego
plac Szczepański 2, Telefon 103-31.
urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych, przeprowadza ekshumacje i przewozy zwłok do wszystkich krajów.
Mniej zasobnym daleko idące ustępstwa.

Wypożyczalnia książek p. t.
CZYTELNIA NAUKOWA i BELETRYSTYCZNA
UL. SW. JANA L. 8.
poleca: podręczniki uniwersyteckie, lektury gimnazjalne, nowości powieściowe i naukowe w języku polskim, francuskim, niemieckim, angielskim i włoskim.— Książki dla młodzieży.
wysyłka na prowincję.

Nauka.

CZESKA PRACA Z HISTORJI POLSKI.

Docent historji na Uniwersytecie Karola w Pradze, dr. Józef Macurek opublikował nową swą pracę p. t. „Zapasy Polski i Habsburgów o dostęp do morza Czarnego w końcu 16 stulecia“. Autor zajmuje się naukowo specjalnie historją polską i wydał z tej dziedziny już kil-[illegible]

Sport.

Garbarnia — Wisła

rozegrają dzisiaj w niedzielę na boisku Garbarni zawody ligowe. Początek o godz. 6 po południu.

Rapid (Wiedeń) — Cracovia.

Największą senzacją sportową dla Krakowa w bieżącym roku, będzie gościna jednej z najlepszych drużyn kontynentu: Rapidu z Wiednia, wielokrotnego mistrza Austrji. Z wszystkich zapowiedzianych drużyn zagranicznych, zasługuje na uwagę jedynie gościna słynnego Rapidu, a zawody tej drużyny z Cracovią będą niewątpliwie pokazem prawdziwego footballu. Wiadomem jest bowiem, że zawody drużyn wiedeńskich w Niemczech, tak zwane „Lehrspiele“ cieszą się o wiele większą popularnością, aniżeli gościny zawodowych drużyn angielskich, jak to miało ostatnio miejsce z mistrzem Anglji, Evertonem, którego gra w Niemczech całkiem nie zachwycała, w porównaniu z grą Rapidu, czy też Austrji lub Vienny.

Cracovia sprowadzając więc drużynę Rapidu, walnie przysłuży się propagandzie sportu piłki nożnej w Krakowie i niezawodnie godnie przeciwstawi się mistrzom piłkarstwa Europy, jakimi obecnie są drużyny wiedeńskie. Zawody powyższe odbędą się **we środę dnia 22 czerwca** b. r., a niskie ceny biletów umożliwią oglądanie tych senzacyjnych zawodów.

Jędrzejowska w finale mistrzostw Londynu.

Jędrzejowska pokonała Angielkę Webb 6:4, 5:7, wchodząc tem samem do półfinału o mistrzostwo kobiece Londynu. Niemka Krahwinkel, miała rozegrać w piątek z Jędrzejowską półfinał, w ostatniej jednak chwili wycofała się, wobec czego Jędrzejowska bez rozgrywki półfinałowej automatycznie weszła do finału, w którym spotka się z Angielką Burke. Szanse Jędrzejowskiej na zdobycie mistrzostwa Londynu są bardzo duże.

—0—

JEŻDŻCY POLSCY rezygnują z wyjazdu na igrzyska olimpijskie, z powodu słabej formy, wykazanej w czasie zawodów eliminacyjnych, oraz wysokich kosztów ekspedycji, obliczonych na 85 tysięcy zł.

Rekolekcje

dla kapłanów w Domu rekolekcyjnym ks. ks. Jezuitów w Dziedzicach na Śląsku w 1932 r

Serja I. Początek dnia 4 lipca, godz. 19-ta; zakończenie dnia 8 lipca rano.

NOWOŚĆ! NOWOŚĆ

Serja II. Tygodniowe rekolekcje dla kapłanów świeckich i zakonnych. Początek w poniedziałek dnia 11 lipca o godz. 17-tej Veni Creator i 1-a wstępna medytacja. Po kolacji o godz. 20-tej 2-a medytacja. Następnie rekolekcje trwać będą od wtorku aż do soboty. Zakończenie w sobotę dnia 16 lipca o godz. 12 w południe. Wszyscy uczestnicy rekolekcyj winni być już na wstępnej medytacji w poniedziałek.

Serja III. Pocz. dnia 1 sierpnia, godz. 19; zakończenie dnia 5 sierpnia rano.

Serja IV. Początek we wtorek dnia 16 sierpnia, godz. 19; zakończenie w sobotę dnia 20 sierpnia rano.

Serja V. Dla WW. Ks. Prefektów. Początek dnia 22 sierpnia, godz. 19; zakończenie dnia 26 sierpnia rano.

Serja VI. Początek dnia 26 września, godz. 19; zakończenie dnia 30 września rano.

Serja VII. Początek dnia 10 października, godz. 19; zakończenie dnia 14 października rano.

Serja VIII. Początek dnia 7 listopada, godz. 19; zakończenie dnia 11 listopada rano.

Serja IX. Początek dnia 21 listopada, godz. 19; zakończenie dnia 25 listopada rano.

Telefon: Dziedzice Nr. 67.

Bardzo uprasza się o wczesne zgłoszenia, które przyjmuje:

Ks. Józef Bok T. J.
Superjor Domu

Dziedzice Śląsk.

U nerwowo chorych i cierpiących psychicznie, łagodnie działająca naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa" przyczynia się do dobrego trawienia, daje im spokojny, wolny od ciężkich myśli sen. — Żądać w aptekach i drogerjach.

Co słychać w Krakowie.

Niedziela 19: N. M. P. Nieustającej Pomocy
Poniedziałek 25: św. Sylwerego pap.
Poniedziałek 20: wsch. słońca o g. 3.50, zach. o godz. 20.12.

———o———

Z REDAKCJI. Naczelny redaktor „Głosu Narodu" rozpoczął w tych dniach parotygodniowy urlop wypoczynkowy.

PROMOCJA DOKTORSKA. W d. 18 b. m. odbyła się w auli U. Jag. promocja Ks. prof. Stan. Buchały na doktora teologji. Promotorem był Ks. prof. Bystrzonowski przy udziale J. Magn. Ks. Rektora Michalskiego i Ks. prof. Archutowskiego, dziekana wydziału teologicznego.

ULGOWE BILETY KOLEJOWE NA WYCIECZKI ŚWIĄTECZNE. Na podstawie specjalnego zarządzenia Ministerstwa komunikacji, kasy kolejowe w Krakowie upoważnione zostały do sprzedaży biletów na wycieczki świąteczne na przejazd pomiędzy Krakowem a stacjami położonemi na odcinku Nowy Targ—Zakopane. Cena takiego biletu tam i zpowrotem klasą III wynosi 14 zł., zaś klasą II — 21 zł.

OPŁATY ZA BALKONY I WYKUSZE. Dn. 17 bm. odbyło się w ratuszu posiedzenie Sekcyj II., III. i VII. Rady miejskiej, na którem uchwalono taryfę opłat za balkony i wykusze.

Z POWODU BUDOWY KANAŁU miejsk. w ul. Małej i Feliejanek ulice te zostały zamknięte dla ruchu kołowego na czas trwania budowy tych kanałów.

STAN CHORÓB w czasie od 12—18 bm. przedstawiał się następująco: wypadków szkarlatyny 3, dyfterji 5, tyfusu brzusznego 1, czerwonki 1, odry 11; mumpsu 1, róży 1 i różyczki 3.

———:o:———

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

ZMIANA LOKALU K. K. K. Prezydjum K. K. K. zawiadamia iż z dniem 14-go czerwca b. r. lokal Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej oraz biura sekretarjatu, jakoteż Banku Mieszczańsko Ludowego, przeniesione zostały do nowego lokalu przy ul. Wielopole 11, III. p. front. Przypominamy równocześnie, iż telefon K. K. K., pozostał ten sam t. j. Nr: 117:10. Godziny urzędowania od 9-tej do 13-tej i od 17—19-tej.

PRELEKCJE KRAKOWSKIEGO LITERATA WE WŁOSZECH. W pierwszej połowie lipca odbędą się we Florencji i Bolonji dwie prelekcje Jana Pietrzyckiego z dziedziny literatury polskiej. Temat pierwszej prelekcji obejmie problemy twórczości Słowackiego i oświetli wpływ jego na obóz Młodej Polski. Osobna prelekcja poświęcona będzie Wyspiańskiemu.

TRANSMISJA NABOŻEŃSTWA Z KOŚCIOŁA ŚW. AGNIESZKI W KRAKOWIE. Radjostacja krakowska transmituje dziś w niedzielę o godz. 10-tej na wszystkie stacje polskie uroczyste nabożeństwo, które odbędzie się z okazji rozpoczęcia robót nad odnowieniem tego kościoła. Mszę św., podczas której śpiewać będzie „Echo" i chór Tow. Oratoryjnego z kwintetem smyczkowym pod dyr. B. Wallek-Walewskiego i St. Barańskiego, odprawi Ks. Biskup Prof. Dr. Godlewski, kazanie wygłosi Ks. Weryński.

„POLSKO SZWEDZKIE TOWARZYSTWO" W poniedziałek 20 b. m. o godz. 7 wieczór w sali Muzeum Przemysłowego, Smoleńska 9, wyświetlone zostaną z okazji przyjazdu p. Felleniusa ze Sztokholmu, 2 filmy szwedzkie: jeden według powieści Selma Lagerlöf, drugi p. t. „Urządzenia sanitarne w Lapplandji". Oba filmy oprócz interesującej treści mają przepiękne zdjęcia krajobrazu szwedzkiego. Wstęp wolny.

———o———

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Niedziela: „Baron cygański" (gość. wystąpią pp. Fr. Platówna, J. Stępniowski i A. Mazanek).

Poniedziałek: Teatr z powodu próby nieczynny.

Wtorek: „Marta" (gość. wystąpią pp.: Ada Sari, J. Chodakowska, T. Szymonowicz i A. Mazanek — ceny zniżone).

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

ŚWIT: „Droga do złota" (Złote piekło).
KINO WANDA: „Faworyta Maharadży".
APOLLO: „Ulubienice Bogów" (Emil Jannings).
SZTUKA: „Królowa dancingów".
PROMIEŃ: „Madame Dubarry" (w roli głównej Pola Negri).
BAGATELA: „Dr. Jekyll i Mr. Hyde".
ADRIA: „Anna Karenina" (Greta Garbo).
SŁOŃCE: „Zemsta Krymhildy".
UCIECHA: „Plan W.".

———oo———

DZIŚ „BARON CYGAŃSKI" Z UDZIAŁEM P. FRANCISZKI PLATÓWNY. Dzisiejsze przedstawienie wieczorne wypełni opera komiczna J. Straussa „Baron cygański", którego wprowadzeniem do repertuaru zyskała opera krakowska znaczny sukces. Przedstawienie dzisiejsze uświetni współudział p. F. Platówny, która swemi występami na naszej scenie zdobyła sobie pełne uznanie i sympatję Krakowa. Obok znakomitej sopranistki wystąpią w Straussowskim dziele pp.: J. Stępniowski: A. Mazanek, S. Turski; M. Chmiel-Tryczyńska: W. Pastówna; F. Bodnicka, A. Mazurek, G. Senowski i Z. Woźniak. Ogromną rolę przeznaczył w swem dziele J. Strauss chórom, które ukażą się zwiększone przez chór Krak. Towarzystwa Operowego. Część baletowa opracowana przez baletmistrza E. Wojnara, ukaże się w jego i primabaleriny I. Scholtówny interpretacji. Po jutrzejszej przerwie, spowodowanej próbą, ukaże się we wtorek opera romantyczno-komiczna F. v. Flotowa „Marta" czyli „Kiermasz w Ryszmondzie", w której gościnnie wystąpi nasza sławna śpiewaczka p. Ada Sari.

Sodalicja Marjańska akademików

i jej działalność w ub. roku.

Dnia 12 b. m. odbyło się w sali sodalicyjnej przy kościele św. Barbary doroczne Zwyczajne Walne Zebranie S. M. A. Zebranie zaszczycił obecnością **Książę Metropolita Sapieha**, nadto przybył kurator, **prof. Wolter**.

Część sprawozdawcza Zebrania zobrazowała owocną pracę ustępującego Wydziału pod przewodnictwem p. Józefa **Dydka**, którego zadaniem było propagowanie i wcielanie w życie jednostki i zbiorowiska zasad etyki katolickiej, a zwalczania wszelkich ataków, wymierzonych w religję, Kościół czy społeczeństwo katolickie. **Członków liczyła Sodalicja w roku sprawozdawczym 293, zebrań odbyło się 13, nabożeństw z komunją św. 7.** Na zebraniach wygłosił O. Moderator cykl referatów na temat doskonałości chrześcijańskiej. Ponadto szereg referatów wygłosili uproszeni goście z pośród duchowieństwa i profesorów Uniwersytetu, tudzież sodalisi.

Z zewnętrznych wystąpień Sodalicji, na pierwszy plan wybijają się wystąpienia w sprawie **nowego projektu prawa małżeńskiego**, które starały się zaakcentować stanowisko młodzieży katolickiej. Zorganizowała Sodalicja **5 akademij wyjazdowych na prowincję**, wysyłała też wielokrotnie swych prelegentów. W sekcjach ożywiona całoroczna praca miała na celu obznajomienie członków z **poglądami Kościoła na najważniejsze zagadnienia życia społeczeństwa.** Sekcja Apologetyczna zajmowała się sprawą małżeńską, w oparciu o encyklikę „Casti connubii", zaś Sekcja Prelegentów zagadnieniem społecznem, a specjalnie sprawą włościańską, ze stanowiska katolickiego określonego bliżej w encyklice „Quadragesimo anno".

Żywotnością wyróżniła się sekcja charytatywna, która obok stałego niesienia materjalnej i moralnej pomocy ubogim zorganizowała przy czynnem poparciu szerokich rzesz akademickich wielką zbiórkę odzieży na rzecz bezrobotnych. Wynagrodzeniem za owocną pracę Wydziału był przyjęty przez aklamację wniosek o udzielenie absolutorjum i podziękowania całemu Wydziałowi, osobliwie zaś Prezesowi, p. Józefowi Dydkowi.

Po części sprawozdawczej zabrał głos **Książę Metropolita, wyrażając uznanie dla pracy akademickiej młodzieży zgrupownej w Sodalicji i podkreślając wybitną rolę, jaka ta organizacja, kładąca nacisk na wyrobienie silnych charakterów, może i powinna odegrać w obecnym kryzysie moralnym społeczeństw.** Na zakończenie udzielił Książę Metropolita zebranym Pasterskiego błogosławieństwa.

Program zebrania dopełnił wybór Wydziału. Dał on następujące wyniki: prezes — **Czyżowski** wiceprezesi: **Chrostowski Br. i Mitkowski Wł.**; członkowie Trnka Fr. Machnicki J., Sadowski Wł. Krzyżanowski A. Sitek A. Meskal Adam.

———o———

JAKO CHŁODNIK

pije się podczas wielkich upałów zimną OVOMALTYNĘ. Wyczerpany upałem organizm wymaga nietylko ochłodzenia i uzupełnienia straconych sił, ale i nowego źródła energji w postaci substancji odżywczych, któreby mu zwróciły jego siły, zapał do pracy i ochotę do życia. —

OVOMALTINE poleca:

Drogerja — Perfumerja — Skład apteczny

im. św. Teresy
Telefon 138-09

STEFAN HYŁA

Kraków, ul. Wiślna 6.

Stale na składzie: perfumy, wody kolońskie pudry, (także na wagę), mydła, kremy wszelkie kosmetyki, szczotki, przybory do golenia, pasty do zębów, puderniczki, farby do włosów, gąbki i rękawice do mycia, zioła, leki, opatrunki, wody mineralne.

Na prowincję odwrotnie za zaliczeniem.

Sprawozdanie z akcji pomocy dla bezrobotnych

w m. Krakowie, prowadzonej z inicjatywy i w zarządzie Arcybiskupiego Komitetu w czasie od października 1931 do 10 maja br.

Celem niesienia pomocy bezrobotnym, nieuwzględnionym przez Komitet miejski dla spraw bezrobocia, oraz ubogim z wykluczeniem żebraków, utworzył Ks. Metropolita „Krak. Arcyb. Komitet Ratunkowy" i powołał do współpracy miejscowych Ks. Ks. Proboszczów, oraz delegatów krakowskich Towarzystw dobroczynnych. Praktyczne przeprowadzenie akcji powierzył Ks. Metropolita „Komitetom Parafjalnym Opieki nad ubogimi", przy współudziale: Kongregacji Pań Dzieci Marji, Kat. Zw. Polek, Konferencji św. Wincentego, Tow. Pań Miłosierdzia, Arcybr. Miłosierdzia, Stow. Dzieci Marji przy Szkole Pielęgniarek.

Komitet rozpoczął swą pracę w październiku 1931 r. Pierwszą jego czynnością było rozesłanie odezw do poszczególnych osób oraz do instytucyj, aby uzyskać odpowiednie fundusze. — Od 1 listopada 1931 r. po sprawdzeniu na miejscu przez członków Komitetu istotnej potrzeby pomocy rozpoczęto wydawanie legitymacyj imiennych na obiady, składające się z zupy, kawałka mięsa i kromki chleba w pięciu kuchniach. **Ilość dziennie wydawanych obiadów przekroczyła cyfrę 1300. Ogólna suma obiadów wynosi 193.606, a z tego 4060 obiadów dla inteligencji.** Ponieważ położenie bezrobotnych pracowników umysłowych było nieraz o wiele przykrzejsze niż pracowników fizycznych, zaczęto w lutym wydawać **osobne obiady dla inteligencji** w kuchniach Kat. Zw. Polek przy ul. św. Tomasza 31 i przy ul. Franciszkańskiej 4. Były to pełne obiady po 50 gr. Niektórzy z korzystających płacili po 20 gr. Komitet zaś dopłacił resztę, a dla najbiedniejszych, Komitet dopłacał całą kwotę. Katolicki Zw. Polek obniżył dla Komitetu Arcyb. cenę tych obiadów na 40 gr. — Z obiadów dla inteligencji korzystało ogółem 106 osób, 8 zniżkowo za dopłatą 20 gr., a **98 osób zupełnie bezpłatnie. Do Komitetu zgłaszała się także wielka liczba bezdomnych, niezapisanych nigdzie i znikąd nie otrzymujących pomocy.** Wydano więc dla tych najbiedniejszych osobno bloczki obiadowe w ilości 2.200.

Prócz darów pieniężnych Komitet otrzymał też **dary w naturze** — z których 100 kg. jabłek i 1 wagon ziemniaków zużytkowano w kuchniach, resztę ziemniaków tj. 1 wagon rozdano na Podgórzu 1.570 kg. mąki rozdano parafjom, przydzielając głównie mieszkańcom gmin nie przyłączonych do miasta Krakowa, a należącym do parafij krakowskich, jak: Pychowice, Olsza, Wola Duchacka, Borek Fałęcki. Otrzymano na ostatku 30 mtr. ziemniaków i 324 kg. mąki, nie zostały jeszcze rozdzielone. Otrzymano także 3 wagony drzewa opałowego z dóbr Arcyks. Karola Stefana w Żywcu, 20 ton węgla z kopalni w Sierszy i 10 ton z Rudy Śląskiej. Wszystko to rozdano potrzebującym.

Na skutek rozesłanych odezw, nadesłano dla Komitetu **933 sztuki odzieży, bielizny i obuwia.** Młodzież z Sodalicji Akademickiej urządziła po domach w marcu na Komitet Arcyb. zbiórkę odzieży używanej i oddała Komitetowi 2489 szt. Całą tę odzież uporządkowaną przez panie z Kongreg. Dzieci Marji, rozdały Komitety parafjalne i Stow. Pań Miłosierdzia na Nowej Wsi **ubogim i bezrobotnym w ogólnej liczbie 2.843 sztuk.** Prócz tego, panie z Kongregacji rozdały 171 szt. Patronat i Schronisko więzienne dostały 208 szt., a Tow. „Matki i Niemowlęta" 200 sztuk. **Razem rozdano odzieży, bielizny i obuwia 3.422 sztuk.**

Delegat miejskiego Komitetu zwrócił się w styczniu do Arcyb. Komitetu z **propozycją zorganizowania szwalni, któraby dostarczała dla miejskiego Komitetu taniej odzieży.** Komitet Arcyb. zgodził się na tę propozycję, chcąc dać zarobek pewnej ilości szwaczek. Kongregacja Pań Dzieci Marji podjęła się prowadzenia szwalni i wydawała nowo sporządzoną dzież i bieliznę na zamówienie Magistratu po cenach własnego kosztu. **Zajęto przy tej pracy 12 bezrobotnych kobiet. Sporządzono 350 sztuk odzieży i bielizny.**

Aby dostarczyć ciepłej strawy najbiedniejszym, wydano jeszcze **bloczki 5-ciogroszowe** — za pięć takich bloczków otrzymywał ubogi obiad, za jeden szklankę herbaty, za dwa szklankę herbaty z chlebem. Bloczki te zakupywały Stowarzyszenia oraz publiczność. **Bloczków tych wydano 19.978 za ogólną sumę 998.90 zł.**

Przychody Komitetu wynosiły w tym czasie 54.029.71 zł., a wydatki 53.138.18, czyli pozostało w kasie 891.53 zł. Z zestawienia rachunkowego okazuje się, że **do pokrycia wydatków Komitetu przyczyniły się głównie: a) osoby i instytucje świeckie kwotą 29.133.64 zł., b) zrzeszenia katolickie kwotą 705.70 zł., c) duchowieństwo kwotą 22.323.59 zł.** Jeżeli weźmiemy pod uwagę procentowo znikomą ilość duchowieństwa tudzież w przeważnej części bardzo skromne uposażenie tegoż, to okazuje się z tych zestawień **ogromna ofiarność duchowieństwa na cele Komitetu, której Komitet zawdzięcza możność spełnienia swych zadań w granicach najniezbędniejszych.**

Zaznaczyć należy, że nadwyżka (w kwocie 891 zł) zostanie zużyta w ciągu bież. miesiąca na wydatki połączone z kuchnią dla inteligencji, w której aż do wyczerpania gotówki wydawane będą jeszcze posiłki dla osób najbardziej potrzebujących.

———o———

Stańmy zwartą falangą...

Doroczna zbiórka uliczna na kolonję wakac. uczn. w Porębie Wielkiej odbędzie się dziś w niedzielę za zezwoleniem władz. Uproszone przez Tow. Kolon. panie przyjmować będą na bloczki i do puszek nawet najdrobniejsze ofiary na rzecz tej humanitarnej Instytucji. Jest uzasadniona nadzieja, iż Krakowskie społeczeństwo bez szemrania wesprze, choć „wdowim groszem" tę instytucję, która już w b. r. rozpoczyna 30-ty rok swej akcji dla dobra młodzieży. Szlachetne cele Tow. tem goręcej obecnie wesprzeć należy, boć to 20-lecie zgonu niezapomnianego filantropa i dobrodzieja młodzieży krakowskiej Dra Henryka Jordana, pierwszego prezesa i propagatora idei kolonij wak. w Porębie Wielkiej.

Kuchnia tramwajowa dla dzieci.

Wczoraj odbyło się w tramwaju krakowskim zamknięcie czynności kuchni dla dzieci rodziców bezrobotnych. Przemawiali: Ks. Kan. Dr. Niemczyński i Dr. Tilles im. Rady Nadzorczej K. M. K. E., podnosząc zasługi Dyrekcji tramwaju i pracowników tramwajowych około zorganizowania i prowadzenia kuchni. Następnie dyr. Polaczek-Korneckiemu i kierownikowi kuchni p. Piegzie dziękowali serdecznie rodzice i dzieci za humanitarną akcję w kierunku niesienia pomocy ludziom dotkniętym klęską bezrobocia.

W kuchni wydawano około 240 obiadów dziennie. Była ona czynną od 16 października 1931 do 18 czerwca 1932. Z akcji tej korzystały dzieci rodziców bezrobotnych ze szkół powszechnych i średnich w liczbie około 250. **W ciągu kilku miesięcy funkcjonowania wydała kuchnia około 60.000 obiadów, a dzieci w tym czasie skonsumowały blisko trzy czwarte wagona mięsa, pół wagona chleba, wagon ziemniaków, ok. pół wagona jarzyn itd.** — Wczoraj w południe część dzieci tramwajarzy odjechała na kolonję do Rabki na 4-tygodniowy pobyt.

———o———

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

W KOŚCIELE MARJACKIM podczas ostatniej Mszy św. o godz. 12-tej dziś w niedzielę, śpiewać będzie chór „Hasło" pod kier. p. St. Profica utwory Wallek-Walewskiego, Cherubiniego i Schuberta. Podczas nabożeństwa składka na dalszą restaurację świątyni Marjackiej.

Z sali koncertowej.

POPIS KLASY ŚPIEWU PROF. HELENY ZBOIŃSKIEJ-RUSZKOWSKIEJ.

Przegląd całorocznej pracy uczniów klasy P. Heleny Zboińskiej-Ruszkowskiej w Konserwatorjum odbył się pod znakiem opery. W programie położono nacisk na zespoły z dzieł Mozarta, Delibes'a, Bizeta, Saint-Saensa, Pucciniego i Verdi'ego. Skromne miejsce zarezerwowane popisowi jedynego tylko solisty w wieczorze. Był nim młody tenor, p. A. Bielakow, który w arji z Toski Puccini'ego i pieśni Tagliaferri'ego Amore canta miał możność rozwinąć obiecujący zaiste materjał głosowy, nabierający pod światłem kierownictwem znakomitej mistrzyni bel-canta szlachetności i sprawności technicznej. Z innych wykonawców programu wyróżniła się przedewszystkiem p. Julja Ilnicka, mająca za sobą liczne momenty sympatycznego uznania ze strony słuchaczy radjowych i koncertowych, której głos brzmiał ujmująco w tercecie z opery Verdi'ego „Lombardi alla crociata". W doskonale przygotowanych przez p. Jana Hoffmana zespołach z Don Juana, Lakmé, Carmen, Samsona i Dalili, Cyganerji, Siły przeznaczenia i Chopina (Orefice'go) głosy pp. Wiśniewskiej, Gryglewskiej, Kozerówny, Jaworskiego, Śmiezki i Geigera w miarę naturalnych swoich warunków odpowiadały wyznaczonym im przez kompozytorów zadaniom w sposób bardzo pochlebny dla zasadniczego kierunku szkoły pani Zboińskiej-Ruszkowskiej. *la.*

Życie gospodarcze.

Obieg pieniężny spadł o blisko 100 miljonów.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, całkowity obieg pieniężny w Polsce wynosił na dzień 31 maja r. b. **1.360,2 milj. zł., wobec 1.459,7 milj. na dzień 31. XII. ub. r.** Zmniejszenie obiegu wynosi przeto w ciągu 5-ciu miesięcy **99.5 milj. zł.** Obieg biletów Banku Polskiego spadł w porównaniu ze stanem z dnia 31. XII. ub. r. z 1.218.3 na 1.102.9 milj., natomiast **obieg bilonu srebrnego podniósł się ze 165,5 milj. na 179,7 milj., a bilonu innego z 74,6 milj., na 76,3 milj. zł.** Stan biletów zdawkowych utrzymał się na niezmienionym poziomie 1.3 milj. zł.

Zniżki kolejowe dla przejazdów grupowych.

Dotychczas wycieczki, udające się do miejsc odpustowych lub też wyjeżdżające w celach naukowych, kulturalno-oświatowych, krajoznawczych, turystycznych i sportowych korzystały z 25 procentowej zniżki na kolejach przy grupach składających się conajmniej z 25 osób. Od dnia 1 lipca ulgi zwiększone zostaną do 1/3 obowiązujących stawek, przyczem korzystać z niej będą mogły grupy, składające się conajmniej z 15 osób. Na każde 30 osób płacących jedną osobę przewozi się bezpłatnie, nie więcej jednak ogółem niż 2 osoby. Pozatem za pociąg specjalny obniża się opłatę z 225 pełnych biletów klasy II do 200 biletów.

———ooo———

Giełda krakowska.

Kraków 18 czerwca. (PAT). Giełda nieczynna.

OFICJALNA GIEŁDA WALUTOWA.

Warszawa 18 czerwca. Dolar nienotowany. Dewizy: Belgja 124.25; 124.56; 123.94; Holandja 360.65; 361.55; 359.75; Londyn (32.50: 32.45): 32.64; 32.32; Nowy Jork telegraficznie 8.92: 8.94; 8.90; Paryż 35.05; 35.14; 34.96; Praga 26.40: 26.46: 26.34; Szwajcarja 173.90; 174.33; 173.47; Włochy 45.65; 45.88; 45.42; Berlin prywatnie 211.75.

KURSA OBLIGACJI.

Akcje: Bank Polski 70.
Pożyczki: 3% budowlana 35.25—34.25 — 4% dolarowa 47.25 — 7% stabilizacyjna 45.13—44.63—44.75 — 10% kolejowa 97.50 — Listy Zastawne Banku Gosp. Kraj. bez zmiany.

GIEŁDA W ZURYCHU.

Zurych 18 czerwca. Paryż 20.16¾; Londyn 18.61; Nowy Jork 5.13¼; Belgja 71.45; Włochy 26.20; Hiszpanja 42.30; Holandja 267.27½; Berlin 121.50; Sztokholm 95.25: Oslo 91.50; Kopenhaga 101.75; Praga 15.21; Sofja 3.72; **Warszawa 57.35;** Białogród 9.05; Ateny 3.34: Konstantynopol 2.46; Bukareszt 3.07; Helsingfors 8.65.

Radjo.

Recital I. Paderewskiego na polskiej fali.

W Paryżu, gdzie w tej chwili przebywa **I. Paderewski,** wypoczywając po triumfalnem tournée amerykańskiem i kilku koncertach w Europie, nadeszła wiadomość, że Paderewski wyraził poraz pierwszy **zgodę na grę przed mikrofonem radjowym** z tem zastrzeżniem, że koncert jego transmitowany będzie **tylko i wyłącznie przez polskie stacje nadawcze.** Podkreślić tu należy ten gest Paderewskiego, zwłaszcza, że mistrz tonów wielokrotnie odmawiał zagranicznym broadcastingom występów przed mikrofonem, odrzucając wysokie honorarja.

Dnia 25 b. m. o godz. 15.00 rozpocznie się **transmisja recitalu Paderewskiego, który wykona szereg utworów Chopina.** Transmisja odbędzie się **drogą kablową,** recital nadany zostanie przez wszystkie polskie stacje nadawcze.

Dnia 27 b. m. między godz. 21.00 a 23.00 nadany zostanie **wielki koncert z Paryża,** który transmitowany będzie również przez wszystkie polskie rozgłośnie. W koncercie tym, poświęconym muzyce polskiej, weźmie udział orkiestra Straram'a pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga, zaś jako soliści wystąpią Artur Rubinstein, Paweł Kochański oraz uczeń Paderewskiego p. Tadlewski.

———o———

Programy stacyj radjowych.

Poniedziałek 20 czerwca.

Kraków. G. 11.58 Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej, program na dzień bieżący; 12.10 Przegląd prasy; 12.20 Płyty; 12.40 Kom. meteorologiczny; 12.45 Płyty; 15 Komunikat gospodarczy; 15.10 Płyty; 15.30 Przegląd komunikacyjny z Warszawy; 15.40 Płyty; 16.35 Kom. dla żeglugi i rybaków; 16.40 Pogawędka w języku francuskim; 17 Muzyka lekka z restauracji „Pavillon“ w wyk. orkiestry 20 p. p.; 18 Odczyt p. t. „Wynalazki i odkrycia w dobie Odrodzenia“; 18.20 Muzyka lekka z Warszawy; 19.15 Rozmaitości! 19.30 Program na dzień następny; 19.35 Prasowy Dziennik Radjowy; 19.45 Odczyt „O zawodzie inżynierskim“; 20 Feljeton p. t. „Młodzież. przyszłość nasza“; 20.15

———oo———

Dziś, piątek 17. bm. premjera „APOLLO“ w teatrze świetlnym

Ostatnia nowość ekranów Zachodu! Najżywszy sukces Eryka Pommera twórcy największych filmów świata! Niedoścignione arcydzieło miłosne o zdumiewającej sile ekspresji i fascynującej treści!

ULUBIENIEC BOGÓW

film pogodnych nastrojów i pikantnych przygód, zniewalający swoim sentymentem, pięknem i prostotą! Wielkomiejskie zabawy, przyjęcia, życie artystyczne! Przepyszne oddane najpiękniejsze klasyczne arje operowe! - Najlepsza i najnowsza dotychczasowa kreacja genjalnego artysty o niepospolitym kunszcie i artyzmie EMILA JANNINGSA i sympatycznej, urodziwej, dawno niewidzianej ulubienicy tłumów OLGI CZECHOWEJ w otoczeniu doskonałego zespołu artystów europejskich!

Dziś piątek 17. bm. premjera „SZTUKA“ w kinoteatrze

Szampański film miłosny, pełen pieśni muzyki i tańca!

Królowa Dancingów

arcydzieło niepospolitego piękna, wystawy i treści! Najpiękniejsze kobiety Ameryki! Olśniewające toalety! Zgiełk wyrafinowanych zabaw! W roli głównej: stuprocentowy amant Philips Holmes oraz urocza wiośniana Louis Moran i w. i. Rewelacją filmu są produkcje taneczne Mac Clarke.

Parada wojskowa w Londynie.

W chwilach szczególnie uroczystych, król angielski występuje w mundurze swej gwardji. Na ilustracji widzimy go w otoczeniu synów — księcia Walji i księcia Jorku w czasie parady wojskowej z okazji 67-lecia urodzin króla.

O ulgi w spłacie gminnych zaległości podatkowych

MEMORJAŁ KUPIECTWA KRAKOWSKIEGO DO ZARZĄDU MIASTA.

Krakowska Kongregacja Kupiecka wniosła ostatnio memorjał do prezydjum m. Krakowa, z żądaniem **przyznania płatnikom ulg w spłacie zalgłości podatków pobieranych przez Gminę m. Krakowa.**

W memorjale tym kupiectwo zwraca uwagę na fakt, że ostatnia wprost niespodziewana dokonana **obniżka płac urzędników państwowych i komunalnych,** która jest jednoznaczna z dalszem wycofaniem z obrotu handlowego kwoty przeszło 100 miljonów złotych stawia prawie całe kupiectwo, zwłaszcza **w mieście tak wybitnie urzędniczem jak Kraków,** w obliczu coraz bardziej z dnia na dzień **spadających w handlu obrotów.**

Niestosunkowo natomiast do obecnie kształtującej się sytuacji w handlu, **daje się odczuwać rygorystyczny nacisk egzekucyjny** gminy m. Krakowa w zakresie **przymusowego ściągania bieżących należności.**

Sytuacja gospodarcza w dalszym ciągu utrudnia i coraz więcej **pogłębia trudności w terminowem uiszczaniu** bieżących należności podatkowych. co w następstwie powoduje **dalsze zwiększanie się zaległości podatkowych.** Ponieważ zaś **dobrowolne** uiszczanie przez płatników zaległości podatkowych jest, jak wykazała praktyka, **korzystniejsze dla gminy aniżeli przeprowadzenie egzekucyj,** kupiectwo krakowskie apeluje do prezydjum Miasta: „aby Gmina **nie pobierała kar za zwłokę, od wszelkich opłat uskutecznianych na rzecz Gminy na poczet zaległości w podatkach samoistnych i opłatach gminnych,** o ile zaległości te zostaną uiszczone do dnia 31 sierpnia 1932 r. z **tem,** że **również po upływie tego terminu pobierać się będzie od wymienionych wpłat karę za zwłokę w wysokości 1 proc. miesięcznie, aż do odwołania“.**

K. K. K. w tymsamym memorjale zwraca się z prośbą do zarządu miasta aby przedłożył Radzie m. **projekt ulg przy spłatach** zaległości podatkowych powstałych **przed 1 stycznia 1931** przyczem ostatnia ulga winna wynosić **do 50 proc.** od uiszczonych wpłat na poczet wszelkich samoistnych, bezpośrednich podatków gminnych, tudzież dodatków gminnych od państwowych podatków przez gminę inkasowanych.

Ulgi tego rodzaju zostały już przyznane przez Min. Skarbu, oraz ostatnio powzięła w tym kierunku analogiczną uchwałę Tymczasowa Rada m. Lwowa.

———oo———

Zastraszający wzrost bezrobocia

pracowników umysłowych.

Według oficjalnych danych, bezrobocie w Polsce z początkiem drugiego kwartału b. r. w porównaniu z r. 1931 zmniejszyło się o 12.505 osób, co wynosi 3.4%. Pomimo nieznacznej zmiany ogólnej ilości pozostających bez pracy, **bezrobocie w ciągu ostatniego roku zmnieniło swój charakter ze względu na znaczne przesunięcia w poszczególnych grupach pracy.** Tak więc ilość bezrobotnych w górnictwie i hutnictwie zmniejszyła się o 14.9% (z 33.360 na 28.387), w grupie włókienniczej — o 12.8% (z 33.414 na 29.138), najwydatniej wszakże zmniejszyło się bezrobocie wśród robotników niewykwalifikowanych, zatrudnionych przeważnie w fabrykach, gdyż o 29.7% (ze 192.414 na 135.172). **Powiększyła się natamiast ilość bezrobotnych w grupie metalowej o 20.8% (z 29.188 na 35.256), a zwłaszcza zastraszająco wzrosło bezrobocie wśród pracowników umysłowych, bo aż o 77.4% (z 26.304 na 46.671).**

W samej Warszawie ilość inteligencji bez pracy **powiększyła się w ciągu jednego roku o 371.4%** (z 1.338 do 6.307 osób); wówczas. gdy w ogólnej masie bezrobocznej w Polsce inteligenci w r. 1931 stanowili tylko 7.1%, to obecnie — 12.9%. Przesunięcie na niekorzyść inteligencji pracującej jest zatem całkiem wyraźne.

Według dzielnic najwięcej bezrobotnych pracowników umysłowych liczą **województwa** centralne, mianowicie 18.524, co stanowi **39.7%** ogólnej ilości, na drugiem miejscu znajdują się woj. zachodnie z 17.865 bezrobotnymi inteligentami, co stanowi 38.3%, dalsze miejsce zajmują **woj. południowe,** liczące 6.662 bezrobotnych (14.2%), najmniej zaś ich mają woj. wschodnie, gdyż tylko 3.617, t. j. 7.8%.

Jeżeli wziąć pod uwagę zaludnienie ogólne poszczególnych dzielnic, to niewątpliwie **woj. zachodnie znajdują się w położeniu najgorszem, gdyż liczą najwięcej bezrobotnych pracowników umysłowych w stosunku do ilości mieszkańców,** mianowicie 3.94 na tysiąc, woj. centralne — 1.37, **południowe — 0.75,** a wschodnie — 0.65. **Najwięcej zatem daje się bezrobocie we znaki inteligencji w okręgach uprzemysłowionych.**

W ciągu ubiegłego roku nastąpiły też duże przesunięcia w poszczególnych dzielnicach. W woj. centralnych ogólna liczba bezrobotnych spadła ze 187.131 do 154.484, t. j. o **17.4%,** zmienił się też znacznie procentowy stosunek wobec ogólnej liczby bezrobotnych w Polsce, gdy bowiem przed rokiem stanowili oni 50.2%, to obecnie 42.9%. To samo zachodzi i w woj. południowych, w których ogólna liczba bezrobotnych z 56.595 zmniejszyła się do **44.762,** i bezrobotni tej dzielnicy, stanowiący w ub. r. 15.2% ogólnej ilości w Polsce, obecnie wynoszą 12.4%. W woj. wschodnich stosunki zmieniły się niewiele, ilość bezrobotnych cokolwiek wzrosła z 12.516 do 13.977, stanowiąc w **ub.** r. 3.4% ogólnej masy bezrobotnych, a obecnie — 3.9%.

Duże natomiast zmiany zaszły **w dzielnicy zachodniej.** Ilość bezrobotnych **wzrosła ze 116.294 do 146.808, t. j. o 26.2%,** i gdy w r. ub. stanowiła 31.2% ogólnej masy bezrobotnych w Polsce, to obecnie — **408%. Jest to wzrost bezrobocia wręcz niepokojący, dający się porównać tylko z bezrobociem wśród inteligencji.**

Podobne różnice zaszły i w stosunku procentowym do ogółu ludności. W woj. centralnych było ich w r. ub. 14.31 na każde 1000 mieszkańców, obecnie — 11.45, w woj. wschodnich 2.28 i 2.32, w południowych — 6.69 i 5.23, natomiast w zachodnich — 26.00 i 32.40. Pogorszenie stosunków jest zatem bardzo znaczne, tem większe, że odbyło się w lwiej części kosztem Górnego Śląska.

Bezrobocie w Polsce byłoby mniejsze, **gdyby nadmiar rąk roboczych znajdował zatrudnienie choćby czasowe na robotach sezonowych za granicą.** Tymczasem dzisiaj ilość reemigrantów **przewyższa ilość emigrantów.** W r. 1931 wyjechało na roboty 76.005 osób, powróciło — 87.678, w ciągu czterech miesięcy b. r. odnośne cyfry wynoszą 4.800 i 21.906. Niema pracy i zagranicą.

Pończochy znacznie potaniały

Damskie pończochy od **zł. 1.40** — Również skarpetki, rękawiczki, bieliznę damską i męską poleca

ZOFJA AKSAKOWA Kraków, ul. Wiślna 4.

Na składzie wszelkie przybory do krawieczyzny!

Na letniska wysyłamy kawę, herbatę, **kakao** konserwy, wszelkie towary kolonialne odwrotną pocztą. Ceny bardzo przystępne

M. JAWORNICKI — Kraków Rynek 44.

Prosimy P. T. Abonentów o rychłe uregulowanie prenumeraty za miesiąc

czerwiec.

Równocześnie zwracamy się do wszystkich abonentów zalegających z prenumeratą z gorącem wezwaniem aby zechcieli niezwłocznie zaległości wyrównać.

HUMOR.

Matematyka. — Janku, ile będzie musiał zapłacić twój ojciec skoro jest winien gospodarzowi 200 złotych, kupcowi 84 zł., szewcowi 35 zł.?

— Nic; panie profesorze; bo przeprowadzimy się gdzieindziej.

Wierzyciel. — Co oznacza wyraz wierzyciel?

— Wierzyciel to człowiek, który sprzedał mojemu ojcu auto i któremu zawsze mówimy, że ojca niema w domu.

Sfałszowano monety watykańskie.

Citta del Vaticano, 18. 6. (PAT). Fałszerze monet nie oszczędzili i państwa kościelnego. Obecnie sędzia śledczy Watykanu Angelino Rotta bada sprawę fałszowania 10-lirówek watykańskich puszczonych w obieg przez niewiadomych sprawców. Równocześnie prowadzi śledztwo policja włoska, gdyż według wszelkiego prawdopodobieństwa fałszerstwa dokonano na terytorjum Włoch.

———o———

Citta del Vaticano. (PAT). Ojciec św. przyjął na specjalnej audjencji Siostry Zmartwychwstanki, których przeoryszą generalną wybrana została Marja Dąbrowska. Pius XI. udzielił obecnym błogosławieństwa apostolskiego.

Hitlerowcy biją się z komunistami.

Berlin, 18 czerwca. W Ludwigshafen doszło wczoraj do poważnych wykroczeń komunistycznych, którzy w wielkiej liczbie zebrali się przed lokalem partji narodowo-socjalistycznej, wywołując awantury. Parokrotnie doszło do zaciekłych bójek między członkami obu przeciwnych partyj, przyczem wiele osób zostało pokaleczonych. Interwenjującą policję obrzucili komuniści z okien wazonikami i flaszkami. Awantury trwały do północy. Policja aresztowała 25 osób.

KRWAWE ZAJŚCIE W HAMBURGU.

Berlin 18 czerwca. W Hamburgu doszło wczoraj do krwawych starć między policją a komunistami. W toku walki padł z obu stron szereg strzałów, przyczem 2 policjantów, 6 demonstrantów i pewna kobieta odnieśli rany ciężkie. Poza tem szereg demonstrantów i kilku policjantów odniosło rany lżejsze. Jeden z policjantów zmarł w szpitalu w następstwie ran.

KRWAWE BÓJKI W DUESSELDORFIE.

Berlin, 18 czerwca. W Duesseldorf doszło dziś między komunistami a narodowymi socjalistami do krwawej walki na noże i rewolwery, podczas której kilkadziesiąt osób odniosło rany.

Porozumienie gospodarcze Belgji, Holandji, Luksemburgu i państw skand.

Genewa, 18 czerwca. Prowadzone od kilku dni rokowania między ministrami spraw zagranicznych państw, które w r. 1930 podpisały w Oslo układ w sprawie prowadzenia wspólnej polityki handlowej, znajdują się przed zakończeniem. Jak słychać rokowania zmierzają do zawarcia układu w sprawie ścisłej współpracy gospodarczej między Belgją, Holandją, Luksemburgiem a państwami skandynawskiemi. Współpraca ta nie będzie miała charakteru unji celnej, będzie jednak opierała się na wzajemnych daleko idących ulgach celnych.

KATASTROFA KOLEJOWA W ANGLJI.

Londyn, 18 czerwca. W pobliżu Stafford wykoleił się wczoraj wieczór pociąg osobowy Crewe-Birmingham, wskutek czego kilka wagonów uległo zupełnemu zniszczeniu. Cztery osoby zostały zabite, przeszło 20 osób odniosło rany, w tem wielu ciężkie. Przyczyna katastrofy nie została jeszcze ustalona.

TRZĘSIENIE ZIEMI W SARAJEWIE.

Białogród. (PAT). Trzęsienie ziemi, które nawiedziło nocy ubiegłej Sarajewo, aczkolwiek nie wyrządziło większych szkód, wywołało w mieście panikę. Wstrząsy były dość silne, a odczuli je szczególnie mieszkańcy wyższych pięter. Trzęsienie trwało 15 sekund.

Po zamknięciu kroniki.

„Hitleryzm a humanitaryzm".

Odczyt p. K. L. Konińskiego.

W poniedziałek, 20 czerwca o godz. 7-ej w lokalu krakowskiej Chrz. Dem. (ul. Potockiego 11) odbędzie się 26-ty wieczór dyskusyjny; referat p. t. „Hitleryzm a humanitaryzm" wygłosi p. Karol Ludwik Koniński. Po referacie dyskusja. Uprasza się o punktualne przybycie.

DWA TYGODNIE ZBIÓRKI NA KOLONJĘ DLA DZIECI ROBOTNICZYCH „RADOŚĆ DZIECKA".

Zarząd Towarzystwa kolonji wakacyjnej „Radość Dziecka" pragnie tą drogą wyrazić Przew. Ks. Prof. Stanisławowi Chramcowi serdeczne podziękowanie za hojny Jego dar 100 zł., złożony na kolonję dla dzieci robotniczych.

Przy tej sposobności Zarząd Twa zwraca się z gorącym apelem do całego społeczeństwa o poparcie datkami celów Towarzystwa, które z początkiem lipca b. r. wysyła na kolonję do Tropia grupę dziatwy robotniczej, najbardziej potrzebującej wytchnienia i wypoczynku w powietrzu i słońcu.

Administracja „Głosu Narodu" pragnąc ułatwić akcję składkową, od której wyników zależy ilość dzieci, które będą mogły być wysłane na wieś — przyjmować będzie składki przez całe najbliższe dwa tygodnie dzielące od terminu wyjazdu dzieci.

Niech te dwa tygodnie będą okresem wytężonej ofiarności społeczeństwa katolickiego na rzecz kolonji Towarzystwa „Radość Dziecka".

---

† †

Ś. p.

Ks. Wojciech Kowalczyk

kanonik i proboszcz w Lubniu koło Myślenic, dziekan mszański,

urodzony w 1861 r., wyświęcony w 1889, zmarł zaopatrzony Św. Sakramentami w dniu 18 czerwca.

Wyprowadzenie zwłok do kościoła parafjalnego w Lubniu nastąpi w poniedziałek 20 czerwca o godz. 5 po południu.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 21 b. m. o godzinie 10-tej.

Księża Kondekanalni.

Ostre wystąpienie de Valery przeciw Anglji.

Londyn, 18. 6. (PAT.) Podczas gdy w izbie gmin Thomas, Loyd George i Churchil w sprawie irlandzkiej wykazywali podstawę solidarną olbrzymiej większości społeczeństwa angielskiego i wygłaszali ostre przemówienia, zwrócone przeciwko de Valerze w tym samym czasie odbywała się również debata w sejmie irlandzkim, gdzie de Valera przedstawiał swój punkt widzenia na istotę sporu. Mówił on:

Dowiaduję się, że p. Thomas nie ma zamiaru przyjąć naszych propozycyj. Wobec tego uważam, że z naszej strony zrobiono wszystko, co było możliwe. Uważam to za rzecz niebywałą, że premjer angielski przemawiając w Londynie dowodzi światu, że długi pomiędzy rządami zarzynają kraje europejskie, a w tej samej chwili jego koledzy w angielskiej izbie gmin nietylko nalegają na dostarczenie mięsa z żywego ciała, ale nawet przesądzają ostatecznie, że tylko oni są powołani do określenia, ile tego mięsa z nas wyciąć. Wstrzymamy się z tą płatnością długów dzierżawnych za rozparcelowane majątki dopóki Anglja nie ustali swoich praw względem tych długów przed trybunałem, ale takim, który mógłby być podejrzany o nienawiść i stronniczość wobec Irlandji.

PRASA LONDYŃSKA ŻĄDA BOJKOTU CELNEGO.

Londyn, (PAT.) Cała prasa ujawnia dziś wielkie wzburzenie z powodu wczorajszego wystąpienia de Valery. W zgodny sposób wyrażana jest opinja, że de Valera zerwał za sobą wszystkie mosty i że obecnie rządowi angielskiemu nie pozostaje nic innego, jak rozpocząć z dniem 15 listopada po wygaśnięciu obecnych preferencyj celnych wojnę celną przeciwko Irlandji, aby zmusić ją do ustępliwości drogą bojkotu ekonomicznego.

———o———

Zabiegi angielskie o porozumienie z Ameryką.

Genewa, 18 czerwca. Angielski minister spraw zagranicznych, który przybył z Lozanny na krótki pobyt do Genewy podjął dziś z głównym delegatem amerykańskim na konferencję rozbrojeniową Gibsonem pertraktacje, celem osiągnięcia porozumienia angielsko-amerykańskiego w kwestji rozbrojenia. Jutro przyjedzie do Genewy Mac Donald celem kontynuowania pertraktacyj w sprawie rozbrojenia. Jak widać z tego, przedstawiciele rządu angielskiego pragną swój pobyt w Szwajcarji wykorzystać wszechstronnie, aby wyjaśnić zarówno kwestję finansową jak polityczną.

———o———

Lozanna 18 czerwca. Włoski minister spraw zagranicznych złożył dziś kanclerzowi Rzeszy wizytę i odbył z nim dłuższą rozmowę.

———o———

Od niedzieli dnia 19 czerwca w kinoteatrze

»ŚWIT«

DOM KATOLICKI Straszewskiego 18.

Film, który zachwycił cały świat

Film, który jest rewelacją w dziedzinie reżyserji! Film, który jest cudem techniki filmowej!

DROGA DO ZŁOTA

(Złote piekło)

Tragedja poszukiwaczy złota. — Piekło wędrówki przez lasy Alaski — Film ten to rewelacyjne arcydzieło stanowiące nową erę w historji sztuki kinematograficznej, które pozostawia niezatarte wrażenia. — Kapitalna i prawdziwie nowoczesna realizacja króla reżyserów **CLARENCE BROWNA.**

W głównej roli wielka tragiczka **DOLORES DEL RIO**

W innych rolach **RALPH FORBES — KAROL DANE**

Film ten zdumiewa kreacjami aktorskiemi! Wspaniała ilustracja orkiestry salonowej!

Ceny miejsc zniżone! — — Początek przedst. o 5'30 i 7.30 w niedzielę od 3'30.

W Chile znowu rządzi Davila

Nowy Jork 18 czerwca. Wedle doniesień z Santiago de Chile, pułkownik Grove i Eugenio Matte, którzy w tymczasowym rządzie chilijskim odgrywali główną rolę, jako element radykalny, zostali obaleni i deportowani. Władzę rządową ujął w swoje ręce Carlos Davila, reprezentujący kierunek więcej umiarkowany. Zmiana ta dokonała się bez poważniejszych zajść. Nowy rząd ogłosił odezwę, w której oświadcza, że władzę rządową obejmuje tymczasowo, w możliwie najkrótszym czasie zwoła rząd parlament ustawodawczy, celem opracowania nowej konstytucji. Dalej oświadcza rząd, że republika Chile będzie odbudowana na zasadach socjalizmu. Obecna konstytucja ma obowiązywać aż do czasu opracowania nowej. Rząd zapowiada wreszcie, że uszanuje wszystkie układy międzynarodowe.

Pielgrzymka polska w Kolonji.

Kolonja, 18. 6. (PAT.) Pielgrzymka, udająca się pod przewodnictwem ks. Prymasa Hlonda na kongres eucharystyczny do Dublina, złożona z 130 osób, zatrzymała się w Kolonji przez dwie godziny. Na dworcu powitali pielgrzymkę biskupi, duchowieństwo oraz przedstawiciele władz miejscowych, ze strony polskiej zaś konsul Rusiecki z Essen z małżonką, wicekonsul Rosmański i przedstawiciele Polonji ze sztandarami. Ks. Prymas Hlond odprawił nabożeństwo w tumie kolońskim, poczem udał się na śniadanie do pałacu biskupiego. O godz. 8.20 udała się pielgrzymka w dalszą podróż.

———o———

Rozporządzenie wykonawcze o bezrobociu.

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.) Min. Pracy i Opiek Społecznej opracowuje projekt rozporządzeń wykonawczych z zakresu ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Rozporządzenia te uzupełnią obowiązującą od niedawna nowelę do ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Rozporządzenia wykonawcze dotyczyć będą przyznawania i wypłacania zasiłków dla bezrobotnych z funduszu bezrobocia, współpracy funduszu bezrobocia z samorządem itd.

Rosja chce skierować transporty przez Polskę.

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.) W kołach gospodarczych sowieckich poruszono projekt skierowania przez terytorjum Polski znaczniejszych transportów wywozowych i przywozowych a to ze względu na większą dogodność i tańsze taryfy kolei polskich. Sprawą tą zainteresował się szczególnie przedstawiciel sowieckich organizacyj gospodarczych Chazanow podczas swego pobytu w Polsce. Sowieckie organizacje gospodarcze wskazują na to, że koleje polskie pracują wzorowo i mogą podołać najwyższemu tranzytowi na bardzo dogodnych warunkach.

Rozporządzenie wykonawcze

do ustawy o szkołach prywatnych.

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.). W najbliższych dniach będzie ogłoszone rozporządzenie wykonawcze do ustawy o szkołach prywatnych oraz zakładach naukowych i wychowawczych w Polsce. Kandydaci na dyrektorów i nauczycieli szkół prywatnych powinni zgłaszać podania do władz w celu stwierdzenia nienagannego zachowania się pod względem moralności oraz nienagannego stosunku do państwa. Minister spraw wewn. Pieracki wydał okólnik do wszystkich wojewodów, zalecający, by zaświadczenia starostów były wydawane możliwie szybko.

Pokrzywdzenie emerytów wojskowych.

Z powodu cofnięcia emerytom wojskowym 10 proc. dodatku Zarząd Stow. Oficerów w stanie spoczynku ogłosił protest, w którym stwierdza, że emerytów pokrzywdzono. Zawodowym wojskowym cofnięto bowiem dodatek w wysokości 8 proc., a przecież emeryci są i tak w gorszej sytuacji od zawodowych oficerów; nie pobierają dodatków funkcyjnych, mają mniejsze zniżki kolejowe, a rodziny ich nie mają prawa korzystania z opieki lekarskiej.

Major postrzelił lekarza

Krwawa scena na dancingu.

Warszawa, 18. 6. (Telef wł.). Na dancingu w hotelu „Victoria" major Jurecki strzelił kilkakrotnie do lekarza weterynarji Czaplickiego, który znajdował się w towarzystwie niejakiego Kasztelana i tancerki dancingowej, zwanej „piękną Marysią". Powodem zajścia było nieporozumienie z powodu owej tancerki. Major Jurecki został aresztowany i odstawiony do komendy garnizonu. Czaplicki jest ciężko ranny.

SYTUACJA STRAJKOWA W ŁODZI.

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.) Związki zawodowe w Łodzi zastanawiają się obecnie po wygaśnięciu strajku nad dalszemi krokami, natomiast komisja strajkowa w ostrej formie krytykuje w wydanej odezwie stanowisko związków zawodowych. Robotnicy sezonowi zaostrzyli strajk.

ŚWIĘTOKRADZTWO WE WŁOCŁAWKU.

Warsawa, 18. 6. (Telef. wł.) Do bazyliki katedralnej we Włocławku włamali się złoczyńcy i rozbili kilka puszek. Świętokradcy wyjęli z futerałów trzy kielichy, których jednak nie zdołali zrabować z powodu pośpiechu.

DEKRET O DOSTAWACH.

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.). Ministerstwo Przemysłu i Handlu zamierza przeprowadzić projekt ustawy o robotach i dostawach państwowych w drodze dekretu Prezydenta Rzpltej.

———o———

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.). Nieporozumienie w sprawie urlopów dla robotników w Zagłębiu Dąbrowskim zostało zlikwidowane i robotnicy zaczęli już korzystać z przysługujących im urlopów.

Warszawa, 18. 6. (Telef. wł.) W Warszawie bawi redaktor agencji Havasa Louis Perrain celem nawiązania bliższej współpracy redakcyjnej między Havasem a Patem.

———o———

90 MILJ. JAPOŃCZYKÓW.

Paryż. (PAT). Według ogłoszonych wyników spisu ludności z października 1931 r. ludność Japonji wynosi 90.396.000 osób.

Recital organowy w kościele O.O. Franciszkanów w Krakowie.

Staraniem Związku Chórów kościelnych archidiecezji krakowskiej odbędzie się we wtorek 21 bm. o godz. 5-tej pop. w Bazylice OO. Franciszkanów w Krakowie czwarty z rzędu recital organowy. Utwory organowe Bacha, Liszta, Mendelssohna i Schumanna wykonają uczniowie Konserwatorjum Tow. Muzycznego w Krakowie, klasy prof. Garbusińskiego. W recitalu weźmie udział chór mieszany Tow. Muz., który pod kier. dyr. B. Wallek-Walewskiego odtworzy kompozycje religijne St. Moniuszki. Wstęp wolny. W czasie recitalu będzie zbierana składka na fundusz odnowienia organu w kościele OO. Franciszkanów.

OSTATNIE NOWOŚCI!

Księgarnia Krakowska Kraków ul. św. Krzyża 13

poleca

z Teologji:

Lubelski J. Dr. X., Dogmatyka katolicka. Podręcznik szkolny.	Zł. 4.50
Macko A. Dr. X., Młodzieńcze wstań. Konferencje Wielkopostne	„ 1.80
Organizacja Misji Wewnętrznej Diecezji Katowickiej	„ —.30
Pirożyński M. O., Co to jest akcja katolicka?	„ —.20
Polska bibljografia biblijna od 1900 — 1930 r.	„ 2.50
Prohaszka O. Biskup, Słowa żywota t. I.	„ 6.50
Przeździecki H. Dr. X. Biskup. O pracy unijnej w Polsce. List pasterski	„ —.50
Świątek Fr. O., Życiorysy świątobliwych Polaków i Polek ostatnich wieków t. II.	„ 2 —
Teodorowicz X. Arcybiskup. Miłosierdzie chrześcijańskie. Przemówienie	„ —.60
Vermeersch A. Prof. T. J., Katechizm małżeństwa chrześcijańskiego	„ 2.—
Wasilkowski L. Dr. X., Nauka badaczów Pisma Świętego o przyjściu Chrystusa Pana na sąd w oświetleniu katol.	„ 1.20

Z innych działów:

Czeska-Mączyńska M., Otworzyło się okno na świat. Powieść	„ 2.50
J. K., Wyciąg z historji powszechnej	„ 1 —
Paszkowicz A., Listy z Angoli (Afrykańskie opowiadanie kolonjalne)	„ 3.50
Spillmann J. T. J., Polak wśród dzieci Marji. Opowieść na tle walk na Kaukazie	„ 1.50

Wysyłka na zamówienia zamiejscowe odwrotna, po doliczeniu do cen powyższych kosztów przesyłki pocztowej.

PORADNIA ARTYSTYCZNA
ZWIĄZKU POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW
W KRAKOWIE, PLAC ŚW. DUCHA 5.
Telefon 117-08, konto P.K.O. 405.440

przyjmuje wszelkie prace malarskie; dekoracyjne, stalugowe, i rzeźbiarskie. Rozporządza pierwszorzędnemi siłami rzemieślniczemi. Na żądanie projekty w skali Poradnia dostarcza gratis. —

ŻEGIESTÓW
Willa
„HANKA“
Profesorowej Babińskiej
poleca
na czerwiec
piękne słoneczne pokoje z werandami.
Wikt smaczny i zdrowy.
Ceny bardzo przystępne.

Kawę surową i paloną,
Herbatę Ceylońską, Kakao Holenderskie w najlepszych gatunkach po przystępnych cenach
poleca
Kazimierz Bartoszewski
Kraków, ul. Florjańska L. 49.
Hotelom pensjonatom kawiarniom rabat.
Wysyłki na prowincję odwrotnie.

Budujemy, rzeźbimy, malujemy, odnawiamy i urządzamy wnętrza
KOŚCIOŁÓW
jak: ołtarze, obrazy (malowanie nowych i odnawianie starych), witraże, sztandary, kielichy, pomniki, grobowce. Przeprowadzamy instalacje elektryczne, wodociągowe, gazowe i centralnych ogrzewań, oraz przyjmujemy prace: ślusarskie, stolarskie, blacharskie, kotlarskie, kamieniarskie i t. p. po cenach najniższych.
Projekty, kosztorysy, porada fachowa bezpłatnie codziennie od godz. 10-13.
Stow. Katolickich Mistrzów Rzem.
„GŁOWICA“
pod wezwaniem św. Antoniego
Kraków, ul. A. Potockiego 11.
Telefon 104-83. Telefon 104-83.

Maturyczne i dokształcające kursy
„WIEDZA“
KRAKÓW, UL. STUDENCKA 14, I p.
przygotowujące na ustnych lekcjach zbiorowych w Krakowie, oraz w w drodze korespondencji, zapomocą świeżo. przez fachowych profesorów opracowanych skryptów, wskazówek, programów i tematów,
przyjmują wpisy na nowy rok szkolny 1932/3 na:
1. Kurs maturyczny gimnazjum wszystkich typów i semin. naucz.
2. Kurs średni 5-ta i 6-ta kl. gimn.
3. Kurs niższy w zakresie 4-ch kl. gimn.
4. Kurs 7-miu klas szkoły powszechnej.
Uwaga: Uczniowie kursów korespondencyjnych otrzymują co miesiąc, oprócz całkowitego materiału naukowego, tematy z 6-ciu głównych przedmiotów do opracowania, a podczas egzaminów kollokwjalnych korzystają z wycieczek geograficznych, oraz nauki czytania map.
Na kursach „WIEDZA“ wykładają najwybitniejsze siły fachowe krakowskich państwowych szkół średnich.
Do dyspozycji uczniów(enic) kursów zbiorowych, oraz koresondencyjnych, posiadamy gabinet przyrodniczy i geograficzno-geologiczny, jak również bogatą bibljotekę.
Żądać bezpłatnych prospektów.

PIANINO
wybitnej zagranicznej marki
piękne, czarne
sprzedam — tanio.
Okazja,
w Nowym Sączu ul. Rejtana naprzeciw cmentarza.
Sklarska.

OBRAZKI I-SZEJ KOMUNJI ŚW.
KOLOROWE ARTYSTYCZNE
rozmiar 14x21 setka 25 Zł.
„ 19x28 „ 35 „
„ 39x26 „ 60 „
jakoteż różańce, medaliki, małe obrazeczki, książeczki po najniższych cenach poleca
Firma ALFRED MACHNICKI
KRAKÓW, MIKOŁAJSKA 5.

Sklepy
SALA na parterze 11/4½ m. i Suterena z podworcem, św. Marka 27, obok Dworca autobusowego w Krakowie do wynajęcia zaraz bez odstępnego.
Dozorca wskaże.
Telefon 14832.

SMIERDZONKA n/Dunajcem Kąpiele siarczane na granicy polsko-czeskiej.
Wskazania lecznicze: Katar płuc, reumatyzm, podagra, paraliż, choroby nerwowe, niedokrewność. Ryczałtowy koszt za 21-dniową kurację K. c. 900.— Turystyka, tereny rybackie (łososie i pstrągi)

ZAKŁAD WITRAŻOWO-SZKLARSKI
F-a T. Zajdzikowski Kraków św. Jana 30.
Dzierż. Jan Kusiak
Oszklenia i witraże do kościołów od 30 zł. za 1 m. wykonuję się przy większych zamówieniach na raty.
Ceny 50% niższe niż wszędzie.

PIANINA w nieporównanej jakości także na raty, poleca po cenach fabrycznych zniżonych, dlatego bezkonkurencyjnych, —
fabryka pianin **B. SOMMERFELD** Bydgoszcz
SKŁAD FABRYCZNY
Kraków, Rynek Gł. 5. wejście Sienna 2. Obok Kościoła. Marjackiego. Telefon Nr. 172-71.

BACZNOŚĆ PSZCZELARZE!
Miodarki, podkurzacze, maski na twarz, sita do miodu, węzę sztuczną z najgłębszemi komórkami pod gwarancją z czystego pszczelnego wosku, oraz wszelkie inne przybory poleca najtaniej
MICHAŁ POPOW
(dawniej W. Gawor)
Pracownia blacharska, oraz wytwórnia przyborów pszczelniczych.
KRAKÓW, ul. św. Tomasza l. 2. w podworcu.
Cenniki wysyłam bezpłatnie.
Wykonuje również wszelkie roboty w zakres blacharstwa wchodzące jak krycie dachów, wież kościołów, oraz uskutecznia naprawy tychże tak w miejscu jak i na prowincji. Oferty na żądanie bezpłatnie.

Kapelusze męskie
na obecny sezon po cenach zniżonych
poleca
Antoni Jarosz,
Kraków, Sławkowska 24
Dom XX. Marków.

Księża z całej Polski
w sezonie
znajdą gościnę w odnowionym
DOMU ZDROWIA KSIĘŻY
w Zakopanem
(Szkolna 10).
Całe utrzymanie od 6 zł. do 9 zł.

FABR. SKŁAD
PŁÓCIEN BIELIZNY i towar. BŁAWATNYCH
KRAKÓW „R. KOWALSKI“ WIŚLNA 8.
POLECA:
Płótna bieliźniane i pościelowe, Obrusy, Ręczniki, chusteczki, Ścierki, Kołdry, koce, kapy, sienniki. Płótna lniane kościelne i do haftu, klasztorna chustki, wełniane i kaszmirowe. Pończochy damskie i dziecinne, skarpety, krawaty. Perkale kolorowe, zefiry, batysty, kloty. Czepki, fartuszki kuchenne dla pokojowych. Płaszcze i prześcieradła kąpielowe. Trykotarze. Bielizna męska i damska, gotow. i na miarę. Wyprawy ślubne i szkolne.
Wielki wybór. Ceny niskie.

Mapy sztabowe i turystyczne, podręczniki dla gier i wszelkich sportów, szkoły i nuty na rozmaite instrumenty, słowniki rozmówki i przewodniki po kraju i zagranicą poleca Księgarnia Polska Kraków, Sławkowska 3.

Instrumenta muzyczne
dęte i smyczkowe oraz części zapasowe do tychże. — Stare instrumenta naprawia, zestraja kupuje lub wymienia na nowe
Józef NIKIEL
Kraków, ul. Szewska 2
wszelkie porady przy zakładaniu kom- pletowania zespołów orkiestralnych udziela **bezpłatnie.**
Komplet instrumentów dętych używanych, tanio do sprzedania.

WITRAŻE
oraz
oszklenia artystyczne
wykonuje najtaniej
Roman RYNIEWICZ
KRAKÓW,
ulica Juljusza Lea 5.

Przepuklinowe Pasy
pachwinowe, pępkowe, udowe,
Opaski Brzuszne
Suspensoria, prostotrzymacze
Pończochy gumowe
dla cierpiących na nogi
Narzędzia Lekarskie
i artykuły gumowe
L. Knapiński- Kraków
ul. Mikołajska 7. Tel. 15050

PENSJONAT PRYWATNY
6-klasowy
z programem nauk gimnazjalnych
SS. Wizytek w Jaśle.
Położony blisko stacji kolejowej, w okolicy zdrowej, podgórskiej.
Uczenice mieszczą się w obszernym, słonecznym budynku, z dużemi salami szkolnemi i sypialniami. Korzystają z dużego ogrodu, gdzie spędzają zwykle rekreacje, a nawet odrabiają szkolne zadania.
Po ukończeniu Zakładu dostatecznie są przygotowane do zdania egzaminu do 7-ej klasy rządowego gimnazjum.
Opłata bardzo umiarkowana.
Troskliwa opieka zapewniona.

Leżaki, hamaki,
siatki sportowe, liny turystyczne i budowlane
szpagaty, postronki oraz wszelkie wyroby powroźnicze po najniższych cenach
poleca firma
M. Spytkowska
(dawniej J. Wałkowiński).
Kraków, plac Marjacki l. 7.
Obok kościoła św. Barbary.

Wytwórnia kilimów
Ireny Gutwińskiej 89
Absolwentki państw. szkoły przem. art.
Kraków, ul. Karmelicka L. 50, parter.
poleca kilimy oraz przyjmuje zamówienia według obranych wzorów, za gotówkę lub na raty

---

Szkoła zarządczyń
im. Jenerałowej Zamoyskiej
przysposabiająca wykwalifikowane kierowniczki gospodarcze dla sanatorjów, szpitali pensjonatów i innych instytucyj społecznych
zostanie otwarta we wrześniu b. r.
Informacje i zapisy od godziny 17 — 19.
Warszawa, ul. Koszykowa 6a m. 4,
telefon 9-70-91.

Swój do Swego po Swoje!

Wydawca za „Głos Narodu“ Skę z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarz. R. Ferka.